

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

An Analysis of Co-operative Activities of
Sarapee Co-operative Limited Amphur Sarapee, Chiangmai

ของ

นางสาวนันท์มัย กั้นทะวงศ์

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2543

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

 6 มี.ค. 2543
(อาจารย์วิชเชษฐ์ มณีรัตน์)

กรรมการปัญหาพิเศษ

 6 มี.ค. 43
(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

หัวหน้าภาควิชาฯ

 6 มี.ค. 43
(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

รฟ

๔๔๖๖

๒๕๔๒

11 ส.ค. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

An Analysis of Co-operative Activities of
Sarapee Co-operative Limited Amphur Sarapee, Chiangmai

T097418

โดย

นางสาวนันทมัย กันทะวงศ์

ป.ศ.
๗425๑
2543

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 97418

วัน,เดือน,ปี..... ๗-๑-๒๕๔๓

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

พ.ศ. 2543

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทกฤษฎี

ชื่อเรื่อง: วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
ระหว่างปีการเงิน 2537-2541

โดย: นางสาวนันทมัย กันทะวงศ์

ชื่อปริญญา: วิทยาศาสตร์บัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

สาขาวิชาเอก: บริหารธุรกิจเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ:

(วิเชษฐ์ มณีรัตน์)

6/11/2543

สหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์รูปแบบหนึ่งที่มีจัดตั้งขึ้น เพื่อมุ่งอำนวยประโยชน์และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิก เน้นการดำเนินงานด้านสินเชื่อและด้านการตลาดเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเงินทุน การรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร มาจำหน่าย หรือแม้แต่การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต ให้สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น ทั้งหมดนี้เป็นผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับจากสหกรณ์ ดังนั้นถ้าเกษตรกรสามารถรวมตัวกันซื้อและขายปัจจัยการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรโดยผ่านสหกรณ์ ก็ย่อมจะมีพลังอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางได้มากขึ้น การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 ในครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบถึงผลการดำเนินงานและสถานการณ์ช่วงต่าง ๆ ของสหกรณ์ ว่ามีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด ด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน พร้อมทั้งศึกษาแนวโน้มของมูลค่าทางการเงินที่สำคัญ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาสหกรณ์การเกษตรต่อไป

จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพพอสมควร กล่าวคือ ทนในการดำเนินงานของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่เดียวกันหนี้สินก็มีค่าเพิ่มขึ้นด้วย ถึงแม้ว่าในบางปีการเงิน สหกรณ์จะได้รับกำไรสุทธิไม่มากนัก แต่ก็ไม่มีปีการเงินใดที่ประสบปัญหาการขาดทุน ทางด้านรายได้ สหกรณ์มีรายได้ที่สำคัญจากธุรกิจซื้อเป็นส่วนใหญ่ ส่วนรายจ่ายที่สำคัญมาจาก เงินเดือนและค่าจ้าง ดอกเบี้ยจ่ายเงินฝาก ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งรายจ่ายเหล่านี้บางรายการสหกรณ์ได้พยายามตัดบางส่วนที่ไม่จำเป็นลง เพื่อเป็นการลดภาระของสหกรณ์ สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน และการวิเคราะห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวโน้มมูลค่าทางการเงิน ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 พอจะสรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตร สารภี จำกัด มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และแนวโน้มของการพัฒนาธุรกิจอยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าจะมีบางปีการเงินที่สหกรณ์ ได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานไม่มากนัก แต่สหกรณ์ก็ได้ พยายามขยายธุรกิจเพื่อบริการสมาชิกให้ครอบคลุมในธุรกิจทุก ๆ ด้าน ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้ ในช่วงปีการเงิน 2537-2538 สหกรณ์มีความคล่องตัวทางการเงินดี แสดงให้เห็นว่า ใน ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 ปีการเงินดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนมากที่สุด และมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ที่สูง เมื่อเปรียบเทียบกับปีการเงินอื่น ๆ ในปีการเงิน 2539 สหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เนื่องจากมีการเพิ่มหนี้สินในปริมาณ ที่สูงมาก ส่วนในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีผลกำไรสุทธิจากการใช้เงินทุนของสหกรณ์อย่างมี ประสิทธิภาพมากที่สุด ในขณะที่รายได้จากการขายหรือบริการมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ทำให้ ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีขึ้นกว่าปีการเงิน 2539 สำหรับในปีการเงิน 2541 นั้น จะเห็นได้ว่า สหกรณ์ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน เนื่องจากมีปริมาณธุรกิจไม่มากพอกับขนาดของ สินทรัพย์ที่มีอยู่ ดังนั้นจึงได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานทั้งทางด้านสินทรัพย์ และทุนของ สหกรณ์น้อยที่สุดในรอบปีการเงินที่ผ่านมา ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ คือ ปัญหาด้านบุคลากรและปัญหาด้านการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ ซึ่งได้แก่ การมีเงินทุนไม่เพียงพอ ต่อความต้องการของสมาชิก ปัญหาในธุรกิจด้านการตลาด และปัญหาทางด้านรายได้ของสหกรณ์ สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้ เห็นว่า ควรชี้แจงและให้คำแนะนำ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่สมาชิกพึงจะได้รับ จากสหกรณ์ ส่วนปัญหาการมีเงินทุนไม่เพียงพอ นั้น สหกรณ์ควรมีการระดมเงินออมจากสมาชิกให้ มากขึ้น จนสามารถตอบสนองความต้องการสินเชื่อของสมาชิกได้ ในส่วนของธุรกิจด้านการตลาด จะต้องมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้า เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ที่เกิดขึ้น รวมถึงปัญหาในเรื่องรายได้ของสหกรณ์ก็เช่นกัน ควรมีการแนะนำชักชวนให้สมาชิก สนใจหันมาทำธุรกิจกับสหกรณ์มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์อันสูงสุดที่พึงจะได้รับร่วมกันระหว่าง สหกรณ์และสมาชิกทุกคน

คำนิยม

การศึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณ ท่านอาจารย์วิเศษฐ์ มณีรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ และท่านอาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ กรรมการปัญหาพิเศษ เป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการตรวจสอบและแก้ไข ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ภาคิวิชาบริหารธุรกิจทุกท่านที่ได้อบรมและให้ความรู้ในทุกสาขาวิชา ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในสถาบันการศึกษาแห่งนี้

ในการศึกษาครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัด เชียงใหม่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้ ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้มาตลอดจนปัญหาพิเศษฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ช่วยให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

นันทมัย กันทะวงศ์

มีนาคม 2543

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	4
การตรวจเอกสาร	4
วิธีการศึกษา	7
บทที่ 2 สภาพทั่วไปของอำเภอสารภี	13
ประวัติความเป็นมาของอำเภอสารภี	13
สภาพทางภูมิศาสตร์	13
สภาพทางสังคม	14
สภาพทางเศรษฐกิจ	16
สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด	17
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงาน	21
การวิเคราะห์ความก้าวหน้าโดยทั่วไปของสหกรณ์	21
การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน	28
การวิเคราะห์แนวโน้มมูลค่าทางการเงิน	42
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	61
สรุป	61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์	หน้า
ข้อเสนอแนะ	64
	65
เอกสารอ้างอิง	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแบ่งการปกครองของอำเภอสารภี	14
2	ผลการดำเนินงานโดยทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541	22
3	ประเภททุนอื่น ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)	24
4	รายได้จากการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)	26
5	รายได้อื่น ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)	27
6	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 (บาท)	29
7	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ปีการเงิน 2537-2541	30
8	อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ปีการเงิน 2537-2541	32
9	อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ปีการเงิน 2537-2541	34
10	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541	36
11	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน ปีการเงิน 2537-2541	38
12	อัตราส่วนกำไรสุทธิ ปีการเงิน 2537-2541	40
13	ค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	43
14	ค่าแนวโน้มของทุน ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	46
15	ค่าแนวโน้มของหนี้สิน ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	49
16	ค่าแนวโน้มของรายได้ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	52
17	ค่าแนวโน้มของรายจ่าย ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	55
18	ค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ปีการเงิน 2537-2541 และ ค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546	58

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

19 อัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด
ปีการเงิน 2537-2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	20
2	25
3	31
4	33
5	35
6	37
7	39
8	41
9	44
10	47
11	50
12	53
13	56
14	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

เกษตรกรถือว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่ยังคงประกอบอาชีพทางการเกษตรเป็นหลัก นับตั้งแต่บรรพบุรุษดั้งเดิมจนกระทั่งรุ่นลูกหลานในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะประกอบอาชีพทางการเกษตรมาช้านาน แต่สิ่งหนึ่งที่ยังประสบปัญหาก็คือ ความยากจน อันเนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ การขาดที่ดินทำกิน ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ทำให้ต้องเช่าที่ดินในการเพาะปลูก อีกทั้งในการเพาะปลูกนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทางธรรมชาติ ผลผลิตที่ได้จึงไม่แน่นอนทั้งปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลา เพราะไม่สามารถควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ อีกประการหนึ่งคือ เกษตรกรไม่มีอำนาจต่อรองในเรื่องราคาปัจจัยการผลิต และราคาผลผลิต การเกษตรที่ผลิตได้ ทำให้อำนาจในการกำหนดราคาคงอยู่ในมือของพ่อค้าคนกลางทั้งสิ้น เกษตรกรจึงถูกเอารัดเอาเปรียบมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้เองเกษตรกรจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะสามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น ดังนั้นเกษตรกรจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรช่วยเหลือซึ่งกันและกันและให้ได้รับความเป็นธรรมมากที่สุด โดยสหกรณ์การเกษตรนี้จะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรด้วยกันในการซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ทางการเกษตร และเครื่องอุปโภคบริโภคประจำวันมาจำหน่ายให้แก่เกษตรกรในราคาที่ถูกลงหรือราคาเดียวกับตลาด และรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรจากเกษตรกรไปจำหน่ายแก่พ่อค้า ซึ่งจะมีพลังต่อรองด้านราคามากกว่าที่เกษตรกรแต่ละคนจะนำสินค้าเกษตรกรรมไปจำหน่ายแก่พ่อค้าเอง นำไปสู่การซื้อขายที่มีประสิทธิภาพไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบในที่สุด

สหกรณ์การเกษตร จึงจัดเป็นสหกรณ์รูปแบบหนึ่งที่มีความใกล้ชิดและผูกพันอยู่กับเกษตรกรโดยตรงซึ่งเกิดจากบุคคลที่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวน ทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์รวมตัวกัน จัดตั้งขึ้น มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ ในด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว คัดดอกเบี้ยยในอัตราที่ต่ำและเหมาะสม เป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2539) โดยรับฝากเงินจากสมาชิก ทั้งฝากประจำและฝากประจำพิเศษ ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการเกษตร ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคาถูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยุติธรรม อีกทั้งยังอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกด้วยการจัดหาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้ได้ราคาดี ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โดยจะรวบรวมและแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกผลิตได้ แล้วติดต่อจำหน่ายแก่ผู้ซื้อคราวละมาก ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ราคาที่สูงกว่าการที่สมาชิกแต่ละคนจะนำผลผลิตออกมาจำหน่ายเอง จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวของสหกรณ์ทำให้เกษตรกรหันมาสนใจมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลห่วงใยในฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกร จึงให้การสนับสนุนโดยพยายามช่วยเหลือผ่านทางสหกรณ์การเกษตร ซึ่งระเบียบกฎหมายการปฏิบัติและวิธีการต่าง ๆ เป็นเงื่อนไขที่เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้โดยง่าย แต่การที่จะทำให้สหกรณ์จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงาน การวางแผนนโยบายและการประสานงานระหว่างสมาชิกกับสหกรณ์ และคณะกรรมการดำเนินงานเป็นสำคัญ แม้ว่าสหกรณ์จะมีปัจจัยในการดำเนินงาน ได้แก่ บุคลากร เงินทุน หรือทรัพยากร ที่เป็นประโยชน์อย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าขาดการจัดการที่ดีแล้วย่อมจะทำให้สหกรณ์นั้น ๆ ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ ยิ่งในปัจจุบันได้มีการนำเอาความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาทในวงจรรฐกิจอย่างมากมาย ก็ยังมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ พร้อมทั้งพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ให้สามารถปรับตัวเข้ากับความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจต่อไปได้

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จัดเป็นสหกรณ์การเกษตรประเภททั่วไป จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พุทธศักราช 2511 เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2514 โดยมีหลักและวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์คือ มุ่งอำนวยความสะดวกและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิก มีลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ที่สำคัญ 3 ลักษณะด้วยกันคือ การให้บริการด้านสินเชื่อแก่สมาชิก การดำเนินธุรกิจด้านการตลาด และงานด้านธุรการและการเงิน นอกจากนี้ยังมีแผนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น แผนการรับสมาชิกเพิ่ม และแผนการระดมทุนเป็นประจำ (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จึงเป็นสหกรณ์การเกษตรแห่งหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการนำมาศึกษา เนื่องจากได้รับคัดเลือกให้เป็นสหกรณ์ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2542 การได้ศึกษาถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จะทำให้ทราบแนวทางการดำเนินงานที่มีความก้าวหน้าในงานสหกรณ์การเกษตรมากน้อยเพียงใด ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดกับสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ทั้งนี้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทั่ว ๆ ไปของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานและสถานการณ์ช่วงต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด เช่น สภาพรายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สินทรัพย์ หนี้สินและทุน ในการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541
3. เพื่อศึกษาผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน ได้แก่ รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สินทรัพย์ หนี้สินและทุน ในการดำเนินงานตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด
4. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพทั่วไปของ สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์ สภาพทางภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม และการประกอบอาชีพ รวมทั้งจำนวนสมาชิก
2. ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานในช่วงต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่
3. ได้ทราบถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 จากการวัดอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด
4. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเฉพาะกรณีนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับเจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่จะใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงาน และใช้ในการแก้ไขปัญหาจุดบกพร่องต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาวิจัยแบบเฉพาะกรณี โดยเลือกวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินเปรียบเทียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นตารางและพยากรณ์ค่าแนวโน้มธุรกิจของสหกรณ์ ตั้งแต่ปีการเงิน 2542-2546 จากผลการดำเนินงานกิจการประจำปีของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ในช่วงระหว่างปีการเงิน 2537-2541

นิยามศัพท์

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่
สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกผู้ที่มีรายชื่ออยู่ในสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

ปีการเงิน หมายถึง ระยะเวลา 1 รอบในการทำบัญชีประจำปีของสหกรณ์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม -30 มิถุนายน ของปีถัดไป เช่น การทำบัญชีประจำปีของปีการเงิน 2540 จะเป็นการจัดทำบัญชีของสหกรณ์ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2539 -30 มิถุนายน 2540

การวิเคราะห์ทางการเงิน หมายถึง การศึกษางบการเงิน คือ ฐานะการเงิน หรือสมดุล และผลการดำเนินงาน งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน หมายถึง การประเมินฐานะทางการเงินของธุรกิจ โดยอาศัยอัตราส่วนหรือเลขดัชนี เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของข้อมูลตัวเลขทางการเงินรายการหนึ่งกับอีกรายการหนึ่ง ซึ่งในการศึกษารังนี้ จะใช้วิธีการวิเคราะห์แนวโน้ม เปรียบเทียบอัตราส่วนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 เพื่อวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

การวิเคราะห์แนวโน้ม หมายถึง การวิเคราะห์แนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ เป็นต้น ตามการเปลี่ยนแปลงใน 1 หน่วยเวลาในที่นี้ให้หน่วยของเวลาเป็นหน่วยต่อ 1 ปี

การตรวจเอกสาร

สุพิชา เถลิ้มเกรียงไกร (2537) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบางขุนเทียน จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2532-2536 ซึ่งจากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรบางขุนเทียน จำกัด มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และมีแนวโน้มของการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่ามีการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพบว่า สมาชิกเกษตรกรกู้เงินจากสหกรณ์น้อยลง อาจจะเป็นเพราะสมาชิกเริ่มทำการเกษตรน้อยลง ทำให้สหกรณ์ขาดรายได้ในด้านนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และสมาชิกของสหกรณ์ในปัจจุบันก็มีจำนวนน้อยลงด้วย ปัญหาการซื้อเชื่อของสมาชิกหลายรายไม่ชำระหนี้ค่าสินค้า และสหกรณ์มีความต้องการผู้ที่มีความรู้ในการบริหารงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้แก่ ปัญหาพื้นที่ทำการเกษตรน้อยลง พื้นที่การเกษตรห่างไกลจากที่ตั้งของสหกรณ์ และพื้นที่บางส่วนมีน้ำท่วมขังทำให้พืชผลของเกษตรกรเสียหาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2539) ได้พิจารณาถึงการที่จะพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยให้ได้รับความสำเร็จในเป้าหมายที่สูงขึ้นนั้น จำเป็นต้องทราบถึงปัญหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเจริญเติบโตของสหกรณ์ซึ่งมีทั้งปัจจัยทางด้านนโยบาย ปัจจัยภายในของสหกรณ์ และปัจจัยภายนอกจากสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และปัจจัยที่สำคัญในจำนวนนี้ก็คือ ปัจจัยภายในที่เกิดจากการที่สมาชิกสหกรณ์ กรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอในการดำเนินธุรกิจ เช่น การจัดการ การตลาด และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงกระบวนการธุรกิจของสหกรณ์ให้สามารถเข้ากับสภาพการณ์เศรษฐกิจในปัจจุบันได้

ประเสริฐ จรรยาสุภาพ (2540) ได้กล่าวถึงแนวความคิดการปฏิรูปโครงสร้างใหม่ของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยว่า หากสหกรณ์การเกษตรต่าง ๆ สามารถรวมตัวกันเป็นองค์กรใหญ่ที่มีจำนวนไม่มากนัก ก็น่าจะทำให้เกิดผลดีหลาย ๆ ประการ เช่น ทำให้ทุนในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น ช่วยลดต้นทุนในการซื้อ การผลิต หรือรวบรวมผลผลิตให้ต่ำลงได้ สหกรณ์ก็จะสามารถแข่งขันเชิงธุรกิจได้มากขึ้น และทำให้ระบบการจัดการมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถจัดบุคลากรที่มีความชำนาญเฉพาะทางได้ รวมถึงสามารถสร้างขบวนการจัดการได้มากขึ้น เนื่องจากเป็นองค์กรที่ใหญ่ขึ้นนั่นเอง

นิรนาม (2541) ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อจำกัดของสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบันสรุปได้ว่า จากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกในช่วงที่ผ่านมาขบวนการสหกรณ์การเกษตรได้มีการพัฒนาและปรับตัวเองภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดดังกล่าว ซึ่งมีอยู่หลายประเด็นด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดโดยนโยบายของรัฐและนโยบายการส่งเสริมของรัฐเกี่ยวกับสหกรณ์ที่เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ส่งผลให้เกษตรกรขาดความเชื่อมั่นต่อระบบสหกรณ์ หรือปัญหาด้านบุคลากรที่เกิดขึ้นในทุกระดับของสหกรณ์ รวมทั้งปัญหาการดำเนินธุรกิจทางการให้สินเชื่อ อันเนื่องมาจากความต้องการสินเชื่อของสมาชิกมีมากกว่าขีดความสามารถที่สหกรณ์จะหาได้ เพราะสหกรณ์พึ่งพาเงินกู้จากธ.ก.ส.เพียงแห่งเดียว การให้บริการทางการซื้อขายปัจจัยการผลิต การเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่สมาชิกมีอยู่ให้มากขึ้น สำหรับข้อจำกัดในการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรนั้นก็คือ การที่สมาชิกของสหกรณ์ยังขาดความเข้มแข็งและความเป็นตัวของตัวเอง จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2542) ได้สรุปผล การวิเคราะห์การบริหารงานในรอบปี การเงิน 2541 ของสหกรณ์การเกษตรทั่วไปได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการใช้สินทรัพย์ สหกรณ์ มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เท่ากับ 0.54 รอบ ปีก่อนมีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์เท่ากับ 0.52 รอบ เปรียบเทียบกันพบว่า การใช้สินทรัพย์ของสหกรณ์ก่อให้เกิดรายได้สูงกว่าปีก่อนเล็กน้อย ทางด้านความสามารถในการใช้เงินทุนของสหกรณ์ มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ ร้อยละ 10.33 ปีก่อนมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 9.73 แสดงว่าการใช้เงินทุนของ สหกรณ์ให้ผลตอบแทนสูงกว่าปีก่อน พิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ การดำเนินงาน ของสหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 1.46 ต่อ 1 และอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนเท่ากับ 1.95 ต่อ 1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินแสดงให้เห็นว่า ฐานะการเงินของสหกรณ์นั้น มีความ สามารถในการชำระหนี้สินทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้ ในส่วนการขยายตัวของสหกรณ์สามารถ วิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2537-2541) ได้ว่า ปริมาณการดำเนินงานมีอัตรา การเพิ่มขึ้นจากปีก่อนด้วยเฉลี่ยร้อยละ 19.82 ทุนดำเนินงานของสหกรณ์มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ด้วยเฉลี่ยร้อยละ 17.90 และทุนของสหกรณ์มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนด้วยเฉลี่ยร้อยละ 14.29 วิเคราะห์ด้านจำนวนสหกรณ์ เมื่อเปรียบเทียบสหกรณ์คงเหลือพบว่า มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ด้วยเฉลี่ยร้อยละ 15.07 และเปรียบเทียบจำนวนสมาชิกคงเหลือ มีอัตราการเพิ่มขึ้นจากปีก่อนด้วยเฉลี่ย ร้อยละ 12.31 จึงสรุปได้ว่า การขยายตัวของสหกรณ์ในการดำเนินงานในอนาคตอยู่ในอัตราการเพิ่ม ไม่เกินร้อยละ 15.88

สุนารี ฅ นคร (2542) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. นนทบุรี จำกัด ด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ตลอดจนศึกษาแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า สหกรณ์ การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. นนทบุรี จำกัด มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและแนวโน้ม ของการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะมีผลกำไรที่ไม่ดีนัก แต่สหกรณ์ก็มี ปริมาณการทำธุรกิจที่เพิ่มขึ้นทุกปี ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับ เจ้าหน้าที่และพนักงาน ซึ่งสหกรณ์มีการเปลี่ยนตัวพนักงาน จึงทำให้งานขาดความต่อเนื่องทั้งนี้ เป็นเพราะพนักงานยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้งานเกิดข้อผิดพลาด และปัญหาทาง การตลาดในเรื่องของราคาสินค้าเกษตรที่มีความไม่แน่นอน ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร นอกจากนั้น สหกรณ์ยังต้องแข่งขันด้านราคาสินค้ากับพ่อค้าคนกลางอีกด้วย

วิธีการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งที่มาของข้อมูล ได้จากข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร งานวิจัย รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ซึ่งการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ได้รับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

รายงานกิจการประจำปี และผลการดำเนินงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541

ที่ว่าการอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

รวบรวมค้นคว้าข้อมูล จากห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร หอสมุดกลาง ห้องสมุดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และเอกสารของกรมส่งเสริมสหกรณ์

ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่กองวิชาการและแผนงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายประเมินผล กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์เกี่ยวกับผลการดำเนินงานต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ เช่น สินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ โดยนำข้อมูลมาเปรียบเทียบเป็นตารางและกราฟ เพื่อความสะดวกในการอธิบาย ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis)

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการเงินที่สามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และประเมินผลความสามารถของการบริหารเงินทุนที่กิจการมีอยู่ โดยนารายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรูปของสัดส่วนหรืออัตราส่วนร้อยละ ผลที่ได้จากการคำนวณจะสามารถนำมาแปลความ และอาศัยการเปรียบเทียบซึ่งกระทำได้ 3 รูปแบบคือ

1. การเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานของประเทศ
2. การเปรียบเทียบกับกิจการที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน
3. การเปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตของกิจการนั่นเอง

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้จะใช้การเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์แนวโน้มคือ เปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางและกราฟ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (liquidity ratio)
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (leverage ratio)
3. การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (efficiency ratio)
4. การวิเคราะห์อัตราส่วนกำไร (profitability ratio)

1. การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้น ซึ่งก็คือหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์นั่นเอง โดยพิจารณาจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และสินทรัพย์คงเหลือของสหกรณ์ ในที่นี้จะใช้วิธีการวัด อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียนผลลัพธ์ที่ได้จะชี้ให้เห็นถึงฐานะทางการเงินของสหกรณ์ว่า มีความคล่องตัวในการชำระหนี้สินระยะสั้นเพียงใด โดยบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำบัญชีสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

การวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียนนั้น ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนยิ่งสูง ความคล่องตัว ยิ่งมีมากนั้นก็คือ มีความสามารถในการชำระหนี้สินมาก หรือมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในมือสูง แสดงว่าสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน และเมื่อนำเอาสินทรัพย์หมุนเวียนชำระหนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่เป็นหนี้สินหมุนเวียนแล้ว ก็ยังคงมีเงินสดในมือเหลืออยู่ในการใช้จ่ายประจำวัน นอกจากนี้ การที่สหกรณ์มีรอบการหมุนเวียนสูง จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายจัดการด้วย แต่ถ้าอัตราส่วนนี้สูงเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสหกรณ์ได้ เพราะจะชี้ให้เห็นว่า สหกรณ์ไม่ได้ใช้เงินทุนอย่างประหยัด กล่าวคือ สหกรณ์อาจมีเงินสดอยู่ในมือและมีลูกหนี้มากเกินไป หรือเงินทุนหมุนเวียนไปจมอยู่ในสินค้าคงเหลือ ทั้งนี้จะต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนด้วย ถ้าอัตราส่วนนี้อยู่ในระดับต่ำ แสดงว่ามีการจัดการทางการเงินผิดพลาดคือ มีการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากขึ้น ก็อาจทำให้สหกรณ์ต้องประสบกับปัญหาการขาดสภาพคล่องได้โดยง่าย

2. การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของสหกรณ์ เนื่องจากเงินทุนของสหกรณ์ต่าง ๆ จะประกอบด้วยส่วนที่เป็นหนี้สินและ ส่วนของเจ้าของ จึงต้องมีการพิจารณาว่า สหกรณ์ควรจะใช้เงินทุนจากแหล่งใดในอัตราส่วนเท่าใด จึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงต่อการขาดทุน ซึ่งโครงสร้างของสหกรณ์จะสามารถใช้ประกอบการวิเคราะห์ได้หลายประการ คือ

2.1 ในด้านผู้ให้สินเชื่อ สามารถดูถึงความปลอดภัยในการให้กู้โดยดูจากทุนของสหกรณ์ ถ้าทุนของสหกรณ์มีเพียงเล็กน้อยผู้ให้สินเชื่อก็ต้องรับความเสี่ยงในการให้กู้มาก

2.2 ในด้านทุนของสหกรณ์และผู้บริหาร สหกรณ์จัดหาทุนโดยวิธีการเพิ่มหนี้สิน สหกรณ์ก็จะได้กำไรเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องมีการควบคุมการลงทุนที่ดี และมีภาวะเศรษฐกิจที่เอื้ออำนวย

อัตราส่วนที่ไว้วัด คือ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างหนี้สินทั้งสิ้น กับทุนของสหกรณ์ ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำงบดุล สหกรณ์มีหนี้สินเป็น กี่เท่าของทุน แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่า สหกรณ์มีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ 1}$$

ถ้าอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์สูงเกินไป อาจเป็นอันตรายแก่เจ้าหนี้ และสหกรณ์ได้ คือ เมื่อเลิกกิจการแล้ว เจ้าหนี้อาจได้รับชำระหนี้ไม่ครบจำนวน หรือถ้าหาก สหกรณ์มีรายได้ไม่เพียงพอก็อาจจะประสบปัญหาการขาดทุนได้ง่าย เพราะต้องรับภาระในรูปของ ดอกเบี้ยจำนวนมาก การแก้ไขทำได้โดยระดมทุนจากสมาชิกเพิ่มขึ้น หรือพิจารณาลดการให้กู้ยืม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินทุนในบางราย แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำเกินไปคือ น้อยกว่า 1 แสดงว่าเครดิตของสหกรณ์ไม่ดีแล้ว อีกทั้งยังทำให้การขยายตัวของสหกรณ์เป็นไปได้อย่างเชื่องช้า เพราะไม่มีการระดมทุนในรูปแบบของการกู้ยืม

3. การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพ คือ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดของสหกรณ์ว่าอยู่ในระดับสูงหรือต่ำ เพราะอัตราส่วนนี้จะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ โดยปกติถ้าอัตราส่วนการหมุนเวียนนี้มีอัตราสูงแสดงว่า สหกรณ์มีความสามารถในการบริหารเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำก็แสดงว่า ปริมาณธุรกิจของสหกรณ์มีไม่มากพอกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ ดังนั้นสหกรณ์ควรพิจารณาปรับปรุงโดยการเพิ่มปริมาณธุรกิจ หรือไม่ก็ลดสินทรัพย์บางส่วนที่มากเกินไป หรือกระทำทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กัน เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{ยอดขายรวมรายได้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อ รอบ}$$

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนกำไร เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้กับการลงทุนต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

4.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมาว่า สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อ ร้อยละ}$$

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปีกับทุนของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยหุ้นของ คือ เงินสำรอง เงินสะสม ตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา สหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของทุน มีความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์อยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือต่ำ การที่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงหรือต่ำจะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนของสหกรณ์เองว่าได้มากน้อยเพียงใด อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์เฉลี่ย}} \text{ ต่อ ร้อยละ}$$

4.3 อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถทำกำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าไรของยอดขาย ถ้ายอดขายไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง แต่อัตรากำไรสุทธิลดลงตลอดระยะเวลาเดียวกัน จะสรุปได้ว่า อาจเกิดจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเมื่อเทียบกับยอดขายแล้ว ดังนั้นจึงควรพิจารณาลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน อัตรากำไรสุทธิ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \text{ ต่อ ร้อยละ}$$

3. การศึกษาถึงแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน

การศึกษาถึงแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ ทุนการดำเนินงาน รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ซึ่งจะใช้การพยากรณ์หาค่าแนวโน้มแบบถดถอยอย่างง่าย วิเคราะห์หาค่าแนวโน้มของผลการดำเนินงาน และใช้วิธีวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุดในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร โดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปตารางและกราฟ สามารถกำหนดสมการหาค่าแนวโน้มได้ดังนี้

สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย

$$Y = a + bT$$

โดยกำหนดให้

Y = ค่าที่ได้จากการพยากรณ์

a = ค่าคงที่ คือค่าที่อยู่เหนืออิทธิพลของเวลา

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการ

T = ปีที่ต้องการพยากรณ์หาค่าแนวโน้ม

$\text{adjusted } R^2$ = ค่าที่ใช้ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของค่า Y ที่เกิดจากค่า X ในรูปของร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากสมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยเมื่อทำการหาค่าคงที่และค่าสัมประสิทธิ์ จะสามารถนำมาอธิบายความเชื่อมั่นของสมการโดยใช้ค่า $\text{adjusted } R^2$ ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจและ $t\text{-value}$ เพื่อทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 2

สภาพทั่วไปของอำเภอสารภี

ประวัติความเป็นมาของอำเภอสารภี

อำเภอสารภีเดิมชื่อ อำเภอข่างเนิ้ง ตั้งเป็นอำเภอเมื่อปี พ.ศ. 2434 (ร.ศ.109) คำว่า ข่างเนิ้ง มาจากคำว่า ต้นข่าง กับ เนิ้ง เป็นภาษาพื้นเมืองแปลว่า โน้มเอน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2470 ท้าวพระยาขุนพร้อมด้วยประชาชนได้เสนอต่อ อำมาตย์ตรี พันธูราษฎร์ นายอำเภอสมัยนั้นว่า ควรเปลี่ยนชื่ออำเภอข่างเนิ้งเสียใหม่ เนื่องจากไม้ไผ่เพราะจึงเปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอสารภี ซึ่งเป็นชื่อของตำบลหนึ่งในอำเภอ คำว่า สารภี เป็นชื่อดอกไม้ไทย สีเหลืองมีกลิ่นหอมมาก เป็นต้นไม้ยืนต้น มีอายุยืนและมีมากที่ตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

สภาพทางภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีป่าไม้และภูเขา สภาพดินทั่วไป เป็นดินร่วนปนทราย เหมาะสำหรับการเพาะปลูกและการเกษตร

ขนาดและที่ตั้ง

อำเภอสารภี มีพื้นที่ประมาณ 128.37 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 80,229 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 10 กิโลเมตร

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองหอย และ ตำบลท่าศาลา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบวกค้าง และ ตำบลสันกลาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลสบแม่ข่า และ ตำบลหนองตอง จังหวัดเชียงใหม่

สภาพทางสังคม

การปกครอง

อำเภอสารภีมีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 12 ตำบล มี 102 หมู่บ้าน

ตารางที่ 1 การแบ่งการปกครองของอำเภอสารภี

ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	จำนวนครัวเรือน
ยางน่อง	7	10,124	3,024
สารภี	8	7,172	2,177
ชมพู	9	6,830	2,047
ป่าบง	6	3,553	1,031
ไชยสถาน	8	4,485	1,506
หนองผึ้ง	8	11,133	4,439
ท่าวังตาล	13	8,866	2,896
ข้าวมุง	10	5,588	1,784
หนองแฝก	8	5,344	1,598
สันทราย	11	5,762	1,790
คอนแก้ว	7	3,949	1,250
ท่ากว้าง	7	2,939	882
รวม	102	75,745	24,424

ที่มา: (ที่ทำการปกครองอำเภอสารภี, 2541)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรและครัวเรือน

ตามสถิติของสำนักงานทะเบียนอำเภอสารภี เมื่อสิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 มีประชากรทั้งสิ้น 75,745 คน เป็นชาย 36,704 คน เป็นหญิง 39,041 คน จำนวนครัวเรือนรวม 24,424 ครัวเรือน (ที่ทำการปกครองอำเภอสารภี, 2541)

การศึกษาและศาสนา

อำเภอสารภี เป็นอำเภอที่ปลอดผู้ไม่รู้หนังสือ ประชาชนส่วนใหญ่มีโอกาสทางการศึกษาที่ดีเนื่องจากมีบริการด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง และสามารถเดินทางไปศึกษาในอำเภอเมืองเชียงใหม่ได้อย่างสะดวก ปัจจุบันมีสถานศึกษา จำนวน 47 แห่ง

ด้านศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอสารภีร้อยละ 99.09 นับถือศาสนาพุทธ ประชากรนับถือศาสนาคริสต์คิดเป็นร้อยละ 0.57 และนับถือศาสนาอิสลามคิดเป็นร้อยละ 0.34 ของประชากรทั้งหมด

ด้านสาธารณสุข

อำเภอสารภีมีโรงพยาบาลของรัฐ ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง สถานีอนามัยตำบล 11 แห่ง สถานีอนามัยตำบลสาขาท่าตันท้าว 1 แห่ง และคลินิกเอกชน 5 แห่ง

ด้านสาธารณูปโภค

การประปา อำเภอสารภีใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาค จำนวน 2 หมู่บ้าน 2 ตำบล และจากการประปาหมู่บ้าน จำนวน 61 หมู่บ้าน 12 ตำบล

การไฟฟ้า อำเภอสารภีได้รับบริการด้านไฟฟ้าจากสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอสารภี 1 แห่ง ตำบลขัวมุง และ ตำบลชมภู รวม 2 แห่ง ดังนั้นทุกหมู่บ้านจึงมีกระแสไฟฟ้าใช้ครบทั้ง 102 หมู่บ้าน 12 ตำบล 24,424 ครัวเรือน

การคมนาคม ถนนสายหลักมี 2 สาย ได้แก่ ถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน และ ถนนสายชุปเปอร์ไฮเวย์สายเชียงใหม่ - ลำปาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรศัพท์ ประชากรมีโทรศัพท์ใช้ทุกหมู่บ้าน จำนวน 2,536 เลขหมาย โดยได้รับการบริการจากสำนักงานอำนวยการ 1 แห่ง สำนักงานบริการโทรศัพท์สารภี 1 แห่ง และ ชุมสายโทรศัพท์สารภีอีก 1 แห่ง

การไปรษณีย์ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขสารภี 1 แห่ง

สภาพทางเศรษฐกิจ

ด้านการเกษตร

อำเภอสารภีมีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 41,195 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 51.34 ของพื้นที่ทั้งหมด ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำนา ทำสวนลำไย เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำสวนลำไย เกษตรกรจะให้ความสนใจหันมาปลูกลำไยเพิ่มมากขึ้น และลดพื้นที่ปลูกข้าวลง เนื่องจากสามารถสร้างรายได้สูงกว่าข้าวหลายเท่า คิดเป็นมูลค่ากว่า 20 ล้านบาท และยังปลูกพืชหมุนเวียน ซึ่งได้แก่ กะหล่ำดอก บร็อกเคอรี ถั่วลิสง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้ปลูกผักปลอดสารพิษ (ผักกางมุ้ง) ในเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ ที่ตำบลท่าวังตาล และปลูกพืชอื่น ๆ เช่น กระเทียม ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ฯลฯ ซึ่งเกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชหมุนเวียนได้ตลอดปี เนื่องจากมีระบบชลประทานอยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูกเป็นอย่างดี

ด้านการปศุสัตว์

มีเกษตรกรจำนวนไม่น้อยที่หันมาประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น สุกร ไก่ ไก่ ไก่ โคนม มีฟาร์มเลี้ยงไก่ ปศุสัตว์ 10 แห่ง ฟาร์มสุกร 6 แห่ง กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม 1 แห่ง กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ 1 แห่ง และนอกจากนี้ประชาชนยังประกอบอาชีพรับจ้างตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ร้านค้า โรงงาน สถานบริการ และการรับจ้างทั่วไป เป็นต้น

ด้านอุตสาหกรรม

ในเขตอำเภอสารภีมีอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักร และอุตสาหกรรมที่ใช้งานฝีมือ จำนวนมารวม 137 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วประเภทของกิจการ จะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักรมากกว่าอุตสาหกรรมที่ใช้งานฝีมือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสหกรณ์

อำเภอสารภีมีสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ที่รวมกลุ่มกันจัดตั้งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การส่งเสริม แนะนำ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่สมาชิก ทำให้สมาชิกสามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเอง และพึ่งพาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามหลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แยกรายละเอียดจำนวนสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละประเภทได้ดังนี้

สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร	จำนวน 2 สหกรณ์	สมาชิก 2,206 ราย
สหกรณ์ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์	จำนวน 1 สหกรณ์	สมาชิก 1,023 ราย

ด้านการพาณิชย์ การเงิน และการธนาคาร

ในเขตอำเภอสารภี มีการให้บริการด้านพาณิชย์ การเงิน และการธนาคาร จำนวนมากถึง 697 แห่งดังนี้

บริษัทจำกัด	จำนวน 62 แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	จำนวน 96 แห่ง
ร้านค้าขนาดเล็ก	จำนวน 531 แห่ง
โรงแรม	จำนวน 4 แห่ง
ธนาคารพาณิชย์	จำนวน 2 แห่ง
ธนาคารออมสิน	จำนวน 1 แห่ง
ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร	จำนวน 1 แห่ง

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ได้ก่อตั้งขึ้นจากสหกรณ์หาทุน จำนวน 21 สหกรณ์ ควบเข้าด้วยกัน จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2514 เริ่มดำเนินธุรกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2514 โดยมีสมาชิกสหกรณ์ทั้งสิ้น 695 ราย ทุนในการดำเนินงาน 4.50 ล้านบาท และได้ควบเข้ากับสหกรณ์ที่ดินฝ่ายท่าวังตาล เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2519 ปัจจุบันดำเนินงานครอบคลุมทุกตำบลในอำเภอสารภี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถานที่ตั้งสำนักงาน

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 29 หมู่ 2 ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัด เชียงใหม่

วัตถุประสงค์

สหกรณ์มีวัตถุประสงค์ ที่จะส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานของมนุษย์และจริยธรรมอันดีงาม ได้แก่ การประหยัด การรู้จักรับผิดชอบร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถอยู่ดีกินดีมีสันติสุข ทั้งในข้อต่อไปนี้

1. ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพทางการเกษตร หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่น ในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก เพื่อให้มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง
2. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคายุติธรรม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิก และเกษตรกรทั่วไปที่อยู่ห่างไกลจากสหกรณ์
3. รวบรวมผลิตผลทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปต่าง ๆ ของสมาชิกมาจำหน่าย โดยรับซื้อจากสมาชิกก่อนผู้อื่น เพื่อให้สมาชิกไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
4. จัดทำโครงการให้สินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อแก้ไขปัญหาการตกเขียวของลำไย และการขาดแคลนเตาอบลำไยในการแปรรูปผลิตผล โดยให้สินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายก่อนการเก็บเกี่ยวและเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับครัวเรือน
5. รับฝากเงินจากสมาชิก
6. กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์
7. จัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกและคู่สมรส โดยให้การสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัวที่ต้องภัยพิบัติเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนการจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ในหมู่สมาชิก
8. จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาและพิษภัยของการใช้สารเคมีฉีดพ่นผลิตผลทางการเกษตร พร้อมกับรู้จักวิธีแก้ไขที่ถูกต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ส่งเสริมการพัฒนาบุคคลทางด้านการศึกษา การพละนามัยและทางจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต

10. ราชการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ ตลอดจนคำสั่งหรือระเบียบ ข้อบังคับที่นายทะเบียนสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กำหนด เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้รวมทั้งการดำเนินกิจการอย่างอื่นที่มีผลต่อความสำเร็จของสหกรณ์ด้วย

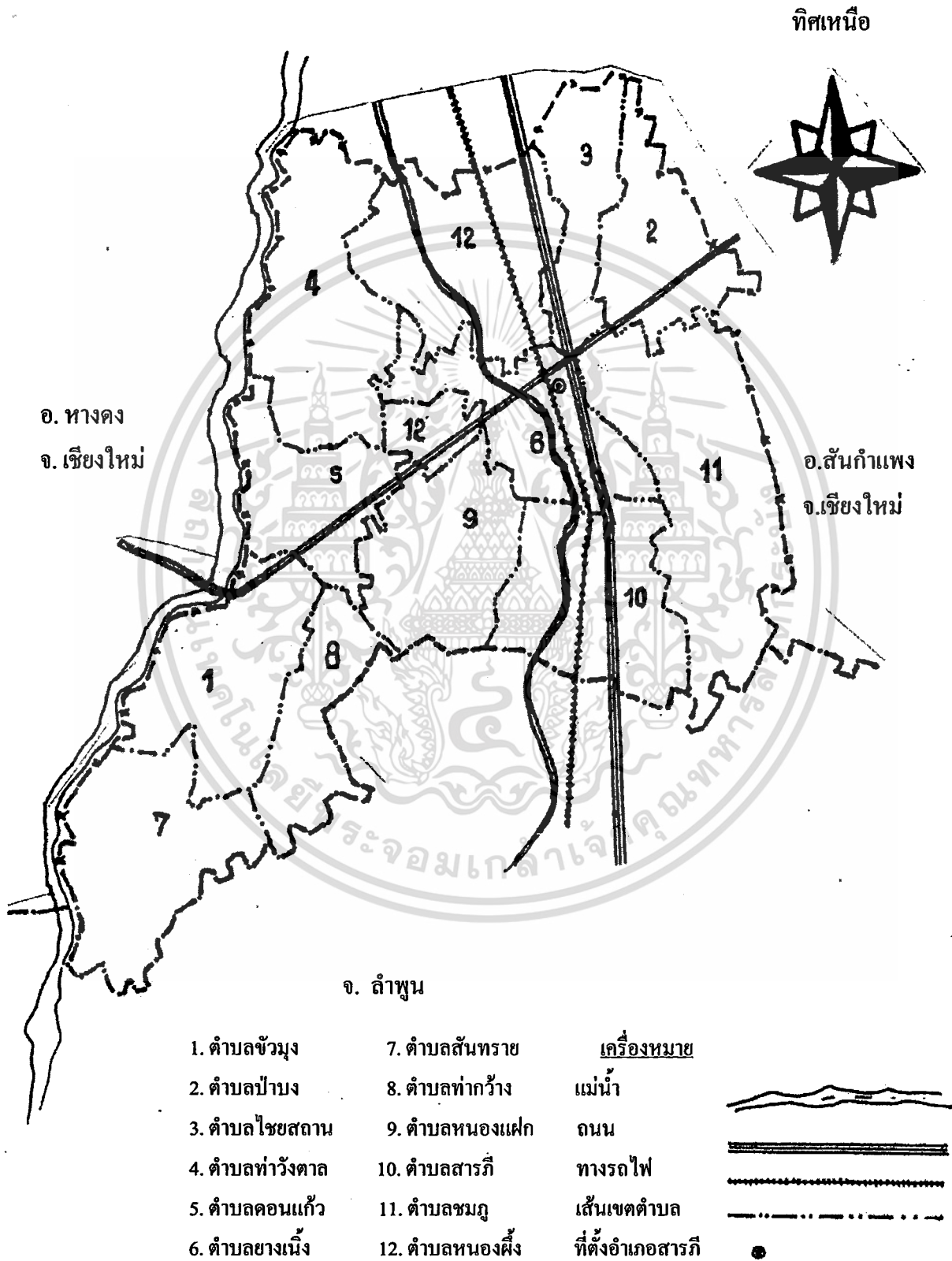
การบริหารงานและการดำเนินงานทั่วไป

คณะกรรมการดำเนินการผู้บริหารงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ประจำปีทางบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 มิถุนายน 2542 จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกดังมีรายชื่อและตำแหน่งดังต่อไปนี้

1. นายบุญยืน	บุญชัย	ตำแหน่งประธานกรรมการ
2. นายผัด	ไชยชมภู	ตำแหน่งรองประธานกรรมการ
3. นายอุทัย	หวลกาพย์	ตำแหน่งเลขานุการ
4. นายวิรัช	มณีราม	ตำแหน่งกรรมการ
5. นายชาญยุทธ	บุญมี	ตำแหน่งกรรมการ
6. นายสม	หลวงพล	ตำแหน่งกรรมการ
7. นายดี	สันดวงดี	ตำแหน่งกรรมการ
8. นายทอง	บุญกันทะ	ตำแหน่งกรรมการ
9. นายดวงจันทร์	มะรุ	ตำแหน่งกรรมการ
10. นายตา	วิป็นเขต	ตำแหน่งกรรมการ
11. นายคำจันทร์	เงาฉัตร	ตำแหน่งกรรมการ
12. นายบุญปิ่น	บุญนาม	ตำแหน่งกรรมการ
13. นายสิงห์คำ	แสงหล้า	ตำแหน่งกรรมการ
14. นายมูล	สายปรี	ตำแหน่งกรรมการ
15. นายประภาส	อุ้นใจ	ตำแหน่งกรรมการ

การดำเนินงานโดยนางลดาวัลย์ โปธิโกสุม ตำแหน่งผู้จัดการสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด และมีพนักงานสหกรณ์ทั้งสิ้น 13 คน ซึ่งร่วมกันบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์เพื่อผลประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิกสหกรณ์ทุกคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1 แผนที่อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่
 เอกสารที่ 1 เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษานี้ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ที่มา: (ที่ทำการปกครองอำเภอสารภี, 2541) และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์การดำเนินงาน

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 สามารถแบ่งการพิจารณาผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความก้าวหน้าโดยทั่วไป
2. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
3. การวิเคราะห์แนวโน้มมูลค่าทางการเงิน

การวิเคราะห์ความก้าวหน้าโดยทั่วไปของสหกรณ์

จากการรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ในรอบระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 เกี่ยวกับผลการดำเนินงานต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ เช่น จำนวนสมาชิก สินทรัพย์ หนี้สินและทุนของสหกรณ์ รายได้ รายจ่าย เป็นต้น ซึ่งสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบ และนำเสนอผลการดำเนินงานเป็นตารางได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าโดยทั่วไปของสหกรณ์

1. สมาชิกภาพ จำนวนสมาชิกของสหกรณ์สารภี จำกัด ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 พบว่า ในปีการเงิน 2537-2539 สมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาตลอด แต่ในช่วงปีการเงิน 2539-2541 จะเห็นได้ว่า สมาชิกของสหกรณ์เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงมาก คือ ในช่วงปีการเงิน 2539-2540 มีสมาชิกเพิ่มขึ้น 62 คน และในช่วงปีการเงิน 2540-2541 มีสมาชิกเพิ่มขึ้นเพียง 3 คน สาเหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง เพราะมีสมาชิกใหม่สมัครเข้ามาน้อยกว่าสมาชิกที่พ้นสภาพไป ซึ่งสมาชิกที่พ้นสภาพไปโดยส่วนใหญ่จะลาออกจากสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ (ตารางที่ 2)

2. ทุนเรือนหุ้น จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 สหกรณ์มีสมาชิกถือหุ้นเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยมีมูลค่าหุ้นเท่ากันคือ 10 บาทต่อหุ้น จะเห็นได้ว่า ในปีการเงิน 2537 สมาชิกถือหุ้นน้อยที่สุด เป็นจำนวน 2,143,167 หุ้น คิดเป็นมูลค่า 21,431,670 บาท ส่วนในปีการเงิน 2541 มีการถือหุ้นมากที่สุด เป็นจำนวน 4,153,627 หุ้น คิดเป็นมูลค่า 41,536,270 บาท (ตารางที่ 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง.

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานโดยทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541

รายการ	ปีการเงิน				
	2537	2538	2539	2540	2541
1. จำนวนสมาชิก	1,454	1,632	1,816	1,878	1,875
2. ทุนเรือนหุ้น	21,431,670.00	25,735,850.00	31,846,060.00	35,267,590.00	41,536,270.00
3. เงินสดและเงินฝากธนาคาร	6,019,783.55	14,538,808.97	30,460,461.53	64,163,982.59	2,455,273.27
4. ลูกหนี้สุทธิ	75,885,264.00	112,217,628.00	164,060,390.50	118,382,080.00	135,575,484.00
5. สินค้าคงเหลือสุทธิ	1,200,433.04	1,218,998.02	1,540,860.89	2,466,348.10	1,075,399.22
6. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	60,931.91	112,075.78	244,989.72	1,611,093.86	166,255.45
7. ทุนสำรอง	19,916,360.71	20,438,433.36	21,010,468.00	21,813,210.99	23,708,004.04
8. ทุนอื่น ๆ	2,432,487.29	2,724,017.91	2,947,476.91	3,083,630.34	3,467,093.88
9. ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	90,847,846.55	135,816,781.93	213,899,460.94	208,082,344.59	160,983,754.78
ทุนสหกรณ์	48,316,077.65	54,232,732.91	62,417,008.90	68,839,841.38	76,562,418.20
สินเชื่อ	42,531,768.90	81,584,049.02	151,482,452.04	139,242,503.21	84,421,336.58
10. ทุนหมุนเวียนสุทธิ	1,652,353.22	6,419,549.11	8,580,963.39	6,308,791.88	7,152,388.62
แหล่งที่มาของเงินทุน	11,743,762.46	11,891,054.50	17,686,035.98	16,146,847.34	15,916,661.88
ทางใช้เงินทุน	10,091,409.24	5,471,505.39	16,827,939.59	9,838,055.46	8,764,273.26
11. รายได้จากการขายหรือบริการ	8,835,770.40	11,972,196.47	13,595,900.79	13,086,014.39	7,075,718.92
12. รายได้เฉพาะธุรกิจ	164,816.00	163,613.75	191,002.50	333,863.00	1,211,961.25
13. ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	17,487.00	22,776.97	18,346.01	31,407.00	47,308.40
14. รายได้อื่นๆ	442,946.41	1,871,528.33	1,075,878.14	5,331,227.17	3,367,622.04

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

3. เงินสดและเงินฝากธนาคาร เงินสดและเงินฝากธนาคารเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนของ สหกรณ์ จากการศึกษพบว่า ในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีเงินสดและเงินฝากธนาคารมากที่สุด ในรอบ 5 ปี เท่ากับ 64,163,982.59 บาท และในปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีเงินสดและเงินฝาก ธนาคาร เท่ากับ 2,455,273.27 บาท ซึ่งเป็นยอดเงินฝากที่ต่ำที่สุด โดยลดลงจากปีการเงิน 2540 ถึง 61,708,709.32 บาท หรือลดลงร้อยละ 96.17 ซึ่งถือได้ว่ามีเปลี่ยนแปลงยอดเงินสดและ เงินฝากธนาคารมากกว่าในทุกปี (ตารางที่ 2)

4. ลูกหนี้สุทธิต เป็นจำนวนรวมของลูกหนี้ประเภทต่าง ๆ หลังจากหักหนี้สงสัยจะสูญ หรือสำรองหนี้คลาดเคลื่อนแล้ว ในปีการเงิน 2537-2541 จะเห็นได้ว่า ปีการเงิน 2539 สหกรณ์มี ยอดลูกหนี้สุทธิตมากที่สุด เท่ากับ 164,060,390.50 บาท มีการเปลี่ยนแปลงยอดลูกหนี้สุทธิตในทิศทาง ที่เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับปีการเงิน 2537 ที่มีลูกหนี้สุทธิตเพียง 75,885,264.00 บาท ซึ่งถือว่าเป็น ยอดที่ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี โดยลูกหนี้สุทธิตส่วนใหญ่ของสหกรณ์จะเป็นลูกหนี้เงินกู้ รองลงมาเป็น ลูกหนี้อื่น ๆ และลูกหนี้การค้า (ตารางที่ 2)

5. สินค้าคงเหลือสุทธิต จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 พบว่า สหกรณ์มีปริมาณสินค้านคงเหลือสุทธิตเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีปริมาณสินค้านคงเหลือสุทธิตมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 2,466,348.10 บาท แต่ในปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีปริมาณสินค้านคงเหลือสุทธิตลดลง และมีมูลค่าต่ำที่สุด เท่ากับ 1,075,399.22 บาท (ตารางที่ 2)

6. สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นของสหกรณ์ ประกอบด้วย ค่าเบี้ย ประกันจ่ายล่วงหน้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ดอกเบี้ยรับ-ค้างรับจากเงินฝาก และเงินรอเรียกคืนจากสมาชิก โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นมากที่สุด เป็นมูลค่า 1,611,093.86 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.86 ของสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด และในปีการเงิน 2537 สหกรณ์มีสินทรัพย์ หมุนเวียนอื่นต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี ซึ่งเท่ากับ 60,931.91 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของสินทรัพย์ หมุนเวียนทั้งหมด (ตารางที่ 2)

7. ทุนสำรอง สหกรณ์มีทุนสำรองเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งทุนสำรองนี้เป็นเงินจำนวนหนึ่งที่ถูก จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปี มีไว้เพื่อใช้ชดเชยการขาดทุนของสหกรณ์ จากการศึกษพบว่า ใน ปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีเงินทุนสำรองมากที่สุดในรอบ 5 ปี เท่ากับ 23,708,004.04 บาท และ ในปีการเงิน 2537 สหกรณ์มีเงินทุนสำรองต่ำที่สุดเท่ากับ 19,916,360.71 บาท (ตารางที่ 2)

8. ทุนอื่น ๆ สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด มีทุนอื่น ๆ ซึ่งประกอบด้วย ทุนสวัสดิการ สังคม ทุนศึกษาอบรม ทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการ เป็นต้น จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 พบว่า สหกรณ์มีทุนอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีการเงิน 2537 มีปริมาณทุนอื่น ๆ น้อยที่สุด เท่ากับ 2,432,487.29 บาท และในปีการเงิน 2541 มีปริมาณทุนอื่น ๆ มากที่สุด เท่ากับ 3,467,093.88 บาท (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ประเภททุนอื่น ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)

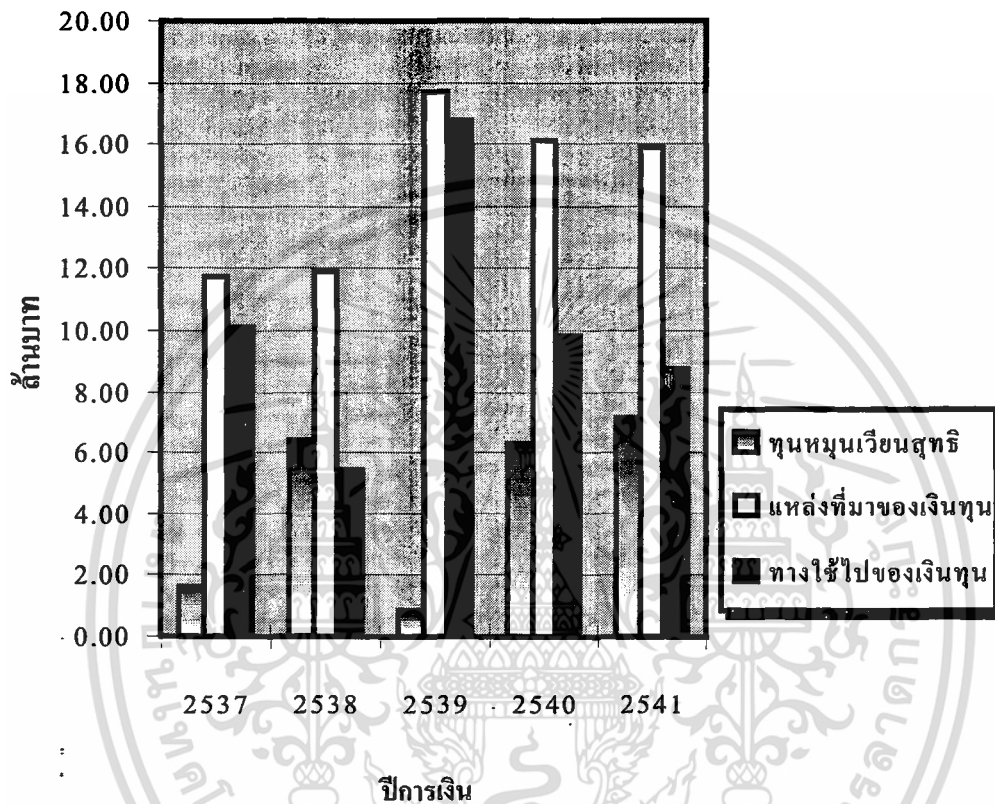
รายการ	ปีการเงิน				
	2537	2538	2539	2540	2541
ทุนสวัสดิการสังคม	74,476.64	85,605.84	89,091.84	112,948.27	139,220.81
ทุนศึกษาอบรม	39,800.09	38,094.51	38,087.51	179,487.51	196,280.51
ทุนรับโอนหุ้น	51,000.00	51,000.00	51,000.00	51,000.00	51,000.00
ทุนสะสมเพื่อขยายงาน	765,000.00	765,000.00	765,000.00	765,000.00	765,000.00
ทุนสะสมเพื่อพัฒนา -	385,475.86	365,433.86	308,222.86	237.86	237.86
กิจการสหกรณ์					
ทุนสวัสดิการเพื่อ -	566,734.70	587,240.70	611,640.70	640,242.70	700,453.70
ช่วยเหลือสมาชิก					
ทุนรักษาพยาบาล	550,000.00	831,643.00	1,084,434.00	1,334,678.00	1,614,901.00
รวม	2,432,487.29	2,724,017.91	2,947,476.91	3,083,630.34	3,467,093.88

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

9. ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมอื่น ๆ เงินกู้ยืม เงินรับฝาก และเงินค้างจ่ายค่าไรที่ยังไม่ได้จัดสรร จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 สหกรณ์มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้นมากที่สุดในปีการเงิน 2539 เท่ากับ 213,899,460.94 บาท โดยเพิ่มขึ้นจากปีการเงิน 2538 เท่ากับ 78,082,679.01 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.49 โดยการเพิ่มทุนดำเนินงานทั้งสิ้นของสหกรณ์ส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มทุนจากการกู้ยืม แต่จะมีในบางปีการเงินที่สหกรณ์ให้มีการกู้ยืมน้อยลง หรือในปีใดที่กู้ยืมมากสหกรณ์ก็จะใช้คืนมากขึ้น เพื่อลดภาระในการเสียดอกเบี้ย (ตารางที่ 2)

10. ทุนหมุนเวียนสุทธิ ทุนหมุนเวียนสุทธิหาได้จากส่วนต่างของแหล่งที่มาของเงินทุน และทางใช้ไปของเงินทุน ในปีการเงิน 2539 สหกรณ์มีทุนหมุนเวียนสุทธิต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เท่ากับ 858,096.39 บาท แสดงว่า ในปีดังกล่าวสหกรณ์มีการใช้ไปของเงินทุนมากกว่าทุกปี โดยสหกรณ์ใช้เงินทุนในการซื้อสินทรัพย์ถาวร จ่ายคืนค่าหุ้น และเงินปันผลให้แก่สมาชิกเป็นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวันสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนมาก แม้ว่าสหกรณ์จะสามารถหาเงินทุนได้มาก แต่มีการใช้ไปของเงินทุนมากหรือเกินกว่าเงินทุนที่หามาได้ ก็ทำให้ทุนหมุนเวียนสุทธิของสหกรณ์มีมูลค่าต่ำลง หรืออาจมีค่าผลต่างที่ได้เป็นลบ (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 การเคลื่อนไหวของทุนหมุนเวียน ปีการเงิน 2537-2541

ที่มา: (จากการคำนวณ)

11. รายได้จากการขายหรือบริการ เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ดำเนินธุรกิจด้านการตลาด ได้แก่ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผลทางการเกษตร ดังนั้นรายได้จากการขายหรือบริการ ส่วนใหญ่จึงเป็นรายได้จากการทำธุรกิจซื้อ ซึ่งได้แก่ การขายปุ๋ย ขายเคมี การเกษตร เครื่องจักรกลการเกษตร ยานพาหนะ เครื่องใช้ไฟฟ้า และสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนธุรกิจขายก็ทำรายได้ให้สหกรณ์เช่นกัน แต่น้อยกว่าธุรกิจซื้อ โดยรายได้ของธุรกิจมาจากการรวบรวมลำไยและข้าวเปลือกตามโครงการ จะเห็นว่า ในปีการเงิน 2539 สหกรณ์มีรายได้จากการขายหรือบริการมากที่สุด เท่ากับ 13,595,900.79 บาท และมีรายได้จากการขายหรือบริการต่ำที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในรอบ 5 ปี คือ ในปีการเงิน 2541 เท่ากับ 7,075,718.92 บาท เมื่อเปรียบเทียบกันพบว่า สหกรณ์มีรายได้จากการขายหรือบริการ ตั้งแต่ปีการเงิน 2539-2541 ลดลงมาโดยตลอด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในช่วงปีการเงินดังกล่าว สมาชิกยังไม่มีความพร้อมในด้านทุนทรัพย์ หรือมีเงินทุน ไม่เพียงพอที่จะนำมาซื้อปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภคบริโภคจากสหกรณ์ได้ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 รายได้จากการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)

รายการ	ปีการเงิน				
	2537	2538	2539	2540	2541
ขายนํ้า	4,976,967.00	5,676,891.25	6,363,451.50	7,624,951.00	3,203,954.00
ขายเครื่องจักรกล- การเกษตร	1,456,093.40	1,739,053.59	2,006,819.38	817,906.12	1,034,488.55
ขายเคมีการเกษตร	2,302,425.00	2,826,667.00	2,663,009.00	3,530,800.00	2,262,290.00
ขายข้าวสาร	74,530.00	122,908.00	20,515.00	-	-
ขายสินค้าอุปโภค และบริโภค	25,755.00	93,533.00	-	-	-
ขายเครื่องใช้ไฟฟ้า	-	368,887.06	622,966.64	344,084.52	156,160.18
ขายยานพาหนะ	-	1,144,256.57	1,919,139.27	768,272.75	418,826.19
รวม	8,835,770.40	11,972,196.47	13,595,900.79	13,086,014.39	7,075,718.92

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

12. รายได้เฉพาะธุรกิจ นอกจากรายได้จากการขายหรือบริการ สหกรณ์ยังมีรายได้เฉพาะธุรกิจ ซึ่งส่วนใหญ่มาจาก รายได้ค่าบริการขนส่งนํ้า รายได้ค่าบริการสินเชื่อ รายได้ค่าบริการรับลูกหนี้เงินกู้ เป็นต้น สหกรณ์มีรายได้เฉพาะธุรกิจมากที่สุด ในปีการเงิน 2541 เป็นมูลค่า 1,211,961.25 บาท และมีรายได้เฉพาะธุรกิจน้อยที่สุด ในปีการเงิน 2538 เป็นมูลค่า 163,613.75 บาท (ตารางที่ 2)

13. ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจน้อยที่สุด ในปีการเงิน 2537 เป็นมูลค่า 17,487.00 บาท และมีค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจมากที่สุด ในปีการเงิน 2541 เท่ากับ 47,308.40 บาท โดยค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจส่วนใหญ่มาจาก ค่าใช้จ่ายในการขาย ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมผลิตผล ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์ หนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น (ตารางที่ 2)

14. รายได้อื่น ๆ สหกรณ์ยังมีรายได้จากทางอื่น นอกจากรายได้จากการขายหรือบริการ และรายได้เฉพาะธุรกิจ โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีรายได้อื่นๆ มากที่สุด ในรอบ 5 ปี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นมูลค่า 5,331,227.17 บาท และมีรายได้อื่น ๆ น้อยที่สุด ในปีการเงิน 2537 เป็นมูลค่า 442,946.41 บาท ซึ่งรายได้อื่น ๆ ส่วนใหญ่มาจาก ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร ค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น ค่าธรรมเนียมถอนเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ผลตอบแทนการลงทุนถือหุ้น รายได้จัดการเงินสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือสมาชิก รายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 รายได้อื่น ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541 (บาท)

รายการ	ปีการเงิน				
	2537	2538	2539	2540	2541
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	279,613.41	1,668,770.83	693,097.14	4,799,687.18	3,047,808.04
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	9,700.00	12,450.00	13,150.00	7,350.00	6,150.00
ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น	760.00	720.00	780.00	820.00	1,240.00
ค่าธรรมเนียมถอนเงินฝาก - ออมทรัพย์พิเศษ	-	1,547.00	8,117.00	8,783.00	9,758.00
ผลตอบแทนการลงทุนถือหุ้น	730.00	1,593.50	5,594.00	304.00	26,228.00
รายได้ค่าเช่า	-	-	-	40,373.00	21,720.00
รายได้ค่าปรับเนื่องจาก - ผิดสัญญาอาคาร	16,666.00	-	-	-	-
รายได้จากการจำหน่าย - ดินทรัพย์และผลิตผล	-	-	97,400.00	252,964.33	-
รายได้จัดการสวัสดิการเพื่อ - ช่วยเหลือสมาชิก	122,512.00	147,638.00	195,210.00	186,348.00	180,224.00
รายได้เบ็ดเตล็ด	12,965.00	38,809.00	62,530.00	34,597.66	74,494.00
รวม	442,946.41	1,871,528.33	1,075,878.14	5,331,227.17	3,367,622.04

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นเครื่องมือทางการเงินที่สามารถใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์และประเมินผลความสามารถของการบริหารเงินทุนที่กิจการมีอยู่ เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำรายการที่ปรากฏในงบการเงิน (ตารางที่ 6) สำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปแบบของสัดส่วนหรืออัตราส่วนร้อยละ เพื่อใช้อธิบายความสามารถในการบริหารงานว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด อันจะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ จะใช้การเปรียบเทียบด้วยการวิเคราะห์แนวโน้ม คือ เปรียบเทียบกับอัตราส่วนในอดีตของสหกรณ์ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางและกราฟ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์สามารถแบ่งการวิเคราะห์ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่อง เป็นอัตราส่วนที่ใช้วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้สินหมุนเวียน โดยพิจารณาจากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องของสหกรณ์ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ และสินทรัพย์คงเหลือของสหกรณ์ ซึ่งในที่นี้จะใช้วิธีการวัดอัตราส่วนทุนหมุนเวียนหนี้สินระยะสั้นเพียงใด โดยบอกให้ทราบว่า ณ วันที่จัดทำบัญชีสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \quad \text{ต่อ 1}$$

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเฉลี่ยทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 1.65 ต่อ 1 แสดงว่าทุก ๆ หนี้สินหมุนเวียน 1 บาท มีสินทรัพย์หมุนเวียนที่อาจนำมาชำระหนี้ได้เฉลี่ย 1.65 บาท โดยในปีการเงิน 2537 มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงที่สุดในรอบ 5 ปี มีค่าเท่ากับ 2.07 รองลงมาคือในปีการเงิน 2541 เท่ากับ 1.80 และปีการเงินที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี คือ ปีการเงิน 2539 เท่ากับ 1.34 (ตารางที่ 7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 (บาท)

ปีการเงิน	สินทรัพย์ทั้งสิ้น	ทุนทั้งสิ้น	หนี้สินทั้งสิ้น	รายได้จากการขายหรือบริการ	รายได้ทั้งสิ้น	รายจ่ายทั้งสิ้น	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ
2537	90,847,846.55	48,316,077.65	42,531,768.90	8,835,770.40	9,443,532.81	4,300,324.18	5,143,208.63
2538	135,816,781.93	54,232,732.91	81,584,049.02	11,972,196.47	14,007,338.55	5,184,847.42	8,822,491.13
2539	213,899,460.94	62,417,008.90	151,482,452.04	13,595,900.79	14,862,781.43	6,239,978.78	8,622,802.65
2540	208,082,344.59	68,839,841.38	139,242,503.21	13,086,014.39	18,751,104.56	7,405,316.15	11,345,788.41
2541	160,983,754.78	76,562,418.20	84,421,336.58	7,075,718.92	11,655,302.21	6,974,432.63	4,680,869.58

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

จากผลการคำนวณ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในปีการเงิน 2537 เป็นปีการเงินที่มีอัตราส่วน
 ทุนหมุนเวียนสูงสุด คือ 2.07 แสดงให้เห็นว่า สหกรณ์มีความคล่องตัวทางการเงิน คือ มีความ
 สามารถในการชำระหนี้สินอยู่ในเกณฑ์ดีหรือมีเงินทุนหมุนเวียนอยู่ในมือสูง จะเห็นได้ว่าในปีการเงิน
 ดังกล่าวมีปริมาณหนี้สินหมุนเวียนน้อยที่สุดในรอบ 5 ปี ในขณะที่มีปริมาณสินทรัพย์หมุนเวียน
 ไม่มากนัก แสดงว่าสหกรณ์มีการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในปีการเงิน
 2539 ที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำที่สุดนั้น เนื่องจากสหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนมาก ทำให้
 สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ลดต่ำลง (ภาพที่ 3)

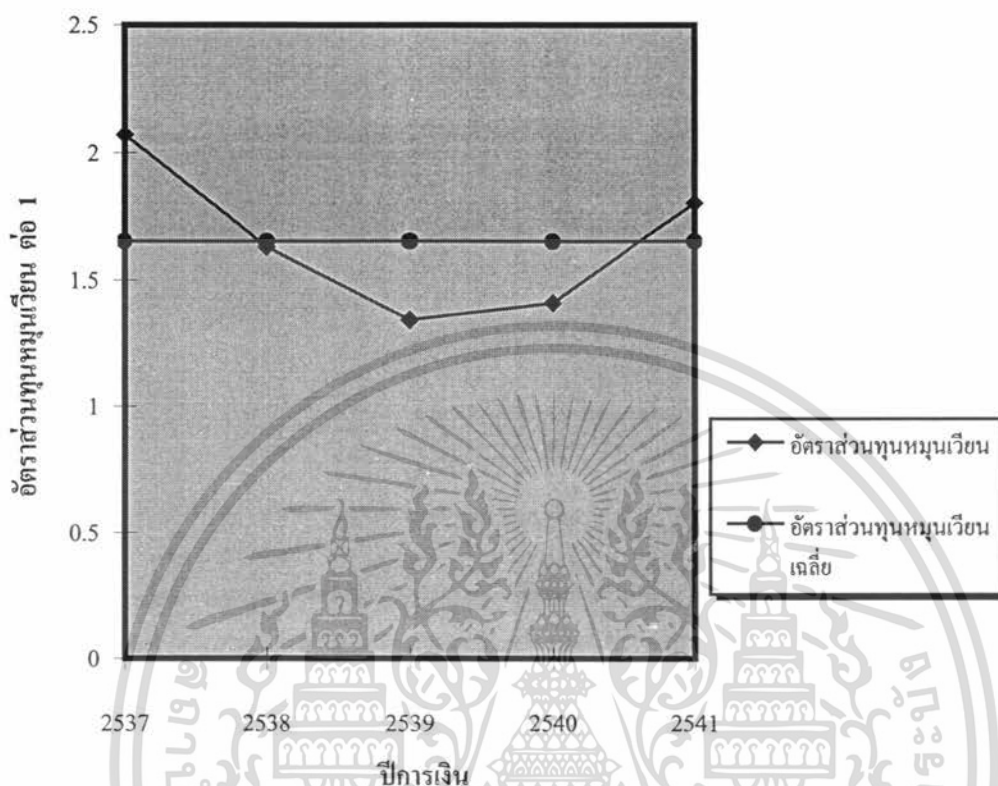
ตารางที่ 7 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	สินทรัพย์หมุนเวียน ¹ (บาท)	หนี้สินหมุนเวียน ¹ (บาท)	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ²
2537	83,192,546.00	40,128,791.80	2.07
2538	128,157,579.23	78,674,275.92	1.63
2539	196,399,955.64	146,058,555.94	1.34
2540	187,321,391.69	132,671,200.11	1.41
2541	140,406,419.65	77,809,295.48	1.80
เฉลี่ย	147,095,578.44	95,068,423.85	1.65

หมายเหตุ¹ บดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

ภาพที่ 3 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเวียดนาม และ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเวียดนามเฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541 ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ (Leverage Ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนการเป็นหนี้ เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของเงินทุนของสหกรณ์ว่าประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหนี้สินและส่วนที่เป็นทุน ในอัตราส่วนอย่างละเท่าใด จึงจะเหมาะสมและไม่เสี่ยงต่อการขาดทุน โดยผลลัพธ์ที่ได้จะบอกถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวว่า สหกรณ์มีหนี้สินเป็นกี่เท่าของทุน และมีทุนของตนเองเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้เพียงใด เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \quad \text{ต่อ 1}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนเฉลี่ยทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 1.59 ต่อ 1 โดยในปีการเงิน 2539 มีอัตราส่วนการเป็นหนี้สูงที่สุดในรอบ 5 ปี เท่ากับ 2.43 รองลงมาคือ ในปีการเงิน 2540 เท่ากับ 2.02 และในปีการเงิน 2537 มีอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนต่ำที่สุดเท่ากับ 0.88 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	หนี้สินทั้งสิ้น ¹ (บาท)	ทุนทั้งหมด ¹ (บาท)	อัตราส่วนการเป็นหนี้ ²
2537	42,531,768.90	48,316,077.65	0.88
2538	81,584,049.02	54,232,732.91	1.50
2539	151,482,452.04	62,417,008.90	2.43
2540	139,242,503.21	68,839,841.38	2.02
2541	84,421,336.58	76,562,418.20	1.10
เฉลี่ย	99,852,421.95	62,073,615.81	1.59

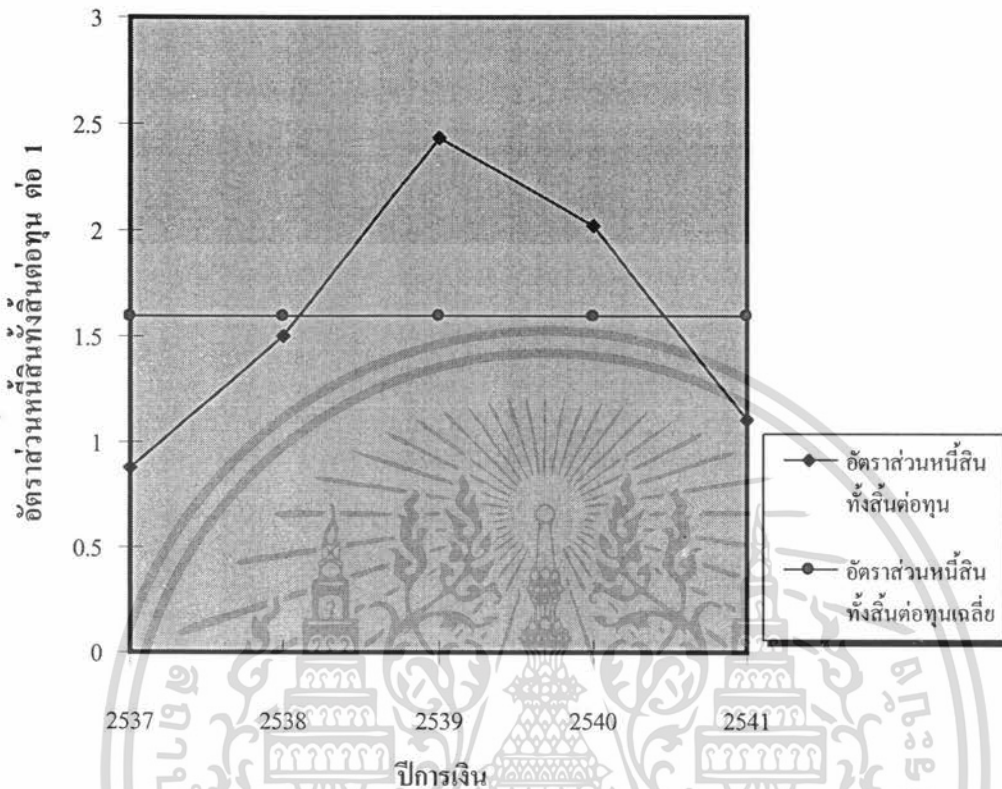
หมายเหตุ¹ บัญชีของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

จากผลการคำนวณวิเคราะห์ได้ว่า ในปีการเงิน 2537 สหกรณ์มีอัตราส่วนการเป็นหนี้ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เนื่องจากสหกรณ์มีหนี้สินต่ำกว่าปีอื่น ๆ และในช่วงตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2539 สหกรณ์มีอัตราส่วนการเป็นหนี้เพิ่มขึ้นตลอด ทั้งนี้เป็นเพราะสหกรณ์มีการก่อหนี้ผูกพันเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ๆ มาก ซึ่งอัตราส่วนการเป็นหนี้ ในปีการเงิน 2539 มีอัตราที่สูงที่สุด เท่ากับ 2.43 แสดงว่า ทุนดำเนินงานทั้งหมดของปีการเงิน 2539 มีส่วนที่เป็นหนี้สินมากกว่าส่วนที่เป็นทุนของสหกรณ์เป็น 2.43 ต่อ 1 จะเห็นได้ว่า สหกรณ์มีส่วนที่เป็นหนี้สูง ซึ่งอาจจะส่งผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องประสบกับการขาดทุนได้ง่าย เพราะต้องรับภาระในรูปของดอกเบี้ยจำนวนมาก (ภาพที่ 4)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4 อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน และ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนเฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541
ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ (Efficiency Ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนประสิทธิภาพ เป็นการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพ คือ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราส่วนนี้จะแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของธุรกิจกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น} = \frac{\text{ยอดรวมรายได้ทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \quad \text{ต่อ รอบ}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ยทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 7.78 ต่อ รอบ โดยในปีการเงิน 2538 มีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นมากที่สุดในรอบ 5 ปี ซึ่งเท่ากับ 10.56 ต่อ รอบ รองลงมาคือ ปีการเงิน 2537 เท่ากับ 10.53 ต่อ รอบ และในปีการเงินที่มีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำที่สุดคือ ปีการเงิน 2541 มีค่าเท่ากับ 3.83 ต่อ รอบ (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	รายได้จากการ ขายหรือบริการ (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น ² ถัวเฉลี่ย (บาท)	อัตราส่วนการหมุนเวียน ³ ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น (รอบ)
2537	8,835,770.40	83,874,175.41	10.53
2538	11,972,196.47	113,332,314.24	10.56
2539	13,595,900.79	174,858,121.44	7.78
2540	13,086,014.39	210,990,902.77	6.20
2541	7,075,718.92	184,533,493.69	3.83
เฉลี่ย	10,913,120.19	153,517,712.71	7.78

หมายเหตุ ¹ งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

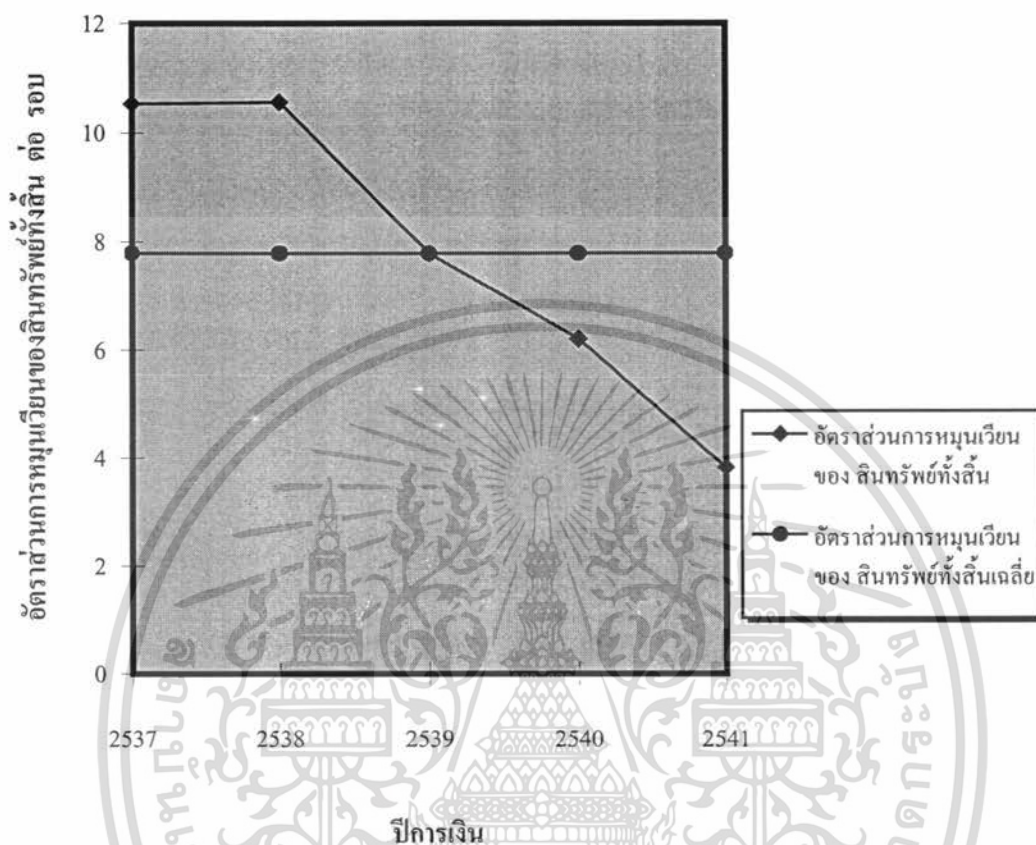
² งบดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

³ จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

จากผลการคำนวณสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในปีการเงิน 2537-2538 สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน หรือสามารถนำสินทรัพย์ไปใช้เพื่อก่อให้เกิดรายได้อยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเห็นได้จากสหกรณ์มีอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงขึ้น โดยในปีการเงิน 2538 สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนมากที่สุดในรอบ 5 ปี และในช่วงปีการเงิน 2539-2541 จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นลดลงมาโดยตลอด เนื่องจากธุรกิจของสหกรณ์มีรายได้เพิ่มขึ้นน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยในปีการเงิน 2541 นั้น สหกรณ์มีรายได้จากการขายหรือบริการต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี (ภาพที่ 5)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และ อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541

ที่มา: (จากการคำนวณ)

อัตราส่วนวิเคราะห์ผลกำไร (profitability ratio)

การวิเคราะห์อัตราส่วนผลกำไร เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนต่าง ๆ ของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยอัตราส่วนดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนกำไรในการดำเนินงานกับสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมาว่า สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานเป็นร้อยละเท่าใดของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ซึ่งอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรในการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}} \text{ ต่อ ร้อยละ}$$

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ในรอบ 5 ปี มีค่าเท่ากับร้อยละ 5.35 โดยในปีการเงิน 2538 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มากที่สุด เท่ากับร้อยละ 7.78 รองลงมาได้แก่ ปีการเงิน 2537 เท่ากับ ร้อยละ 6.13 สำหรับปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เท่ากับ ร้อยละ 2.54 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ¹ (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย ² (บาท)	อัตราผลตอบแทนต่อ ³ สินทรัพย์ (ร้อยละ)
2537	5,143,208.63	83,874,175.41	6.13
2538	8,822,491.13	113,332,314.24	7.78
2539	8,622,802.65	174,858,121.44	4.93
2540	11,345,788.41	210,990,902.77	5.38
2541	4,680,869.58	184,533,049.69	2.54
เฉลี่ย	7,723,032.08	153,517,712.71	5.35

หมายเหตุ¹ งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

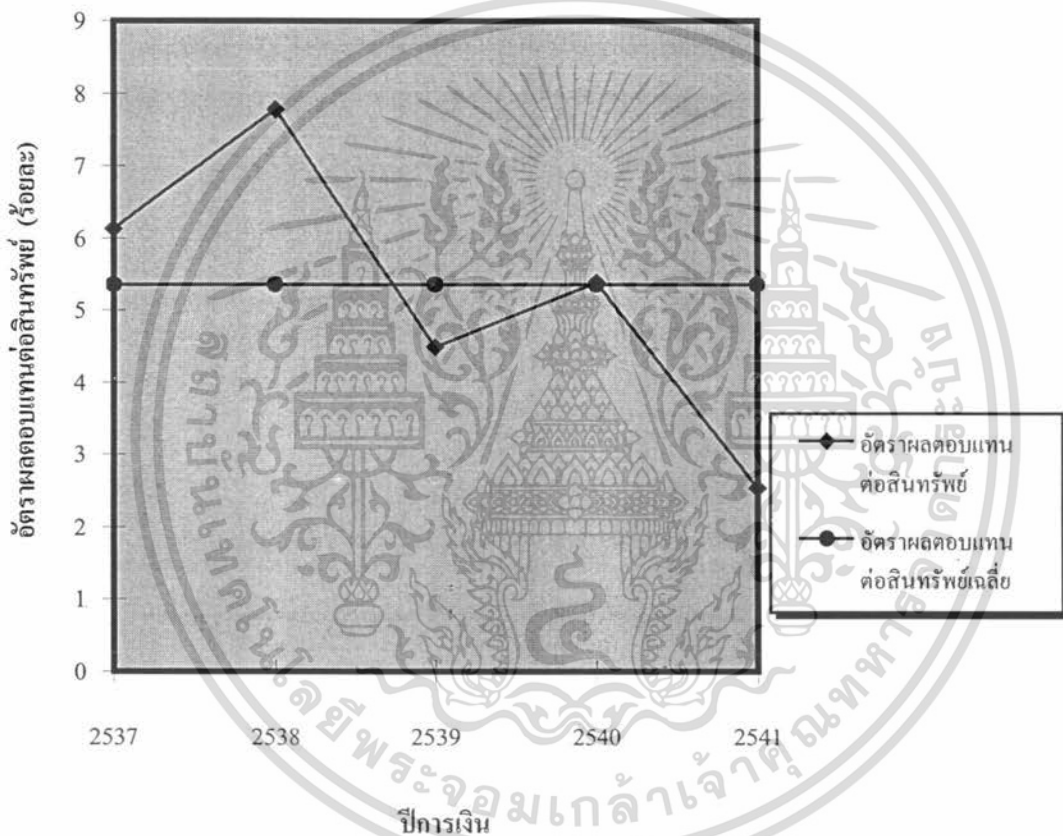
² งบดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

³ จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการคำนวณสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในปีการเงิน 2538 สหกรณ์มีความสามารถในการหากำไรต่อส่วนของสินทรัพย์สูงที่สุดในรอบ 5 ปี และตั้งแต่ปีการเงิน 2539-2541 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีค่าลดลงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ต่ำมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานต่ำกว่าปีก่อน ๆ ในขณะที่มีปริมาณของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541 ที่มา: (จากการคำนวณ)

2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิประจำปีกับทุนของสหกรณ์ ซึ่งประกอบด้วยหุ้นของสมาชิกคือ เงินสำรอง เงินสะสม ตามข้อบังคับต่าง ๆ รวมทั้งกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ประจำปี ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่าเป็นรอบระยะเวลาที่ผ่านมา สหกรณ์มีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าใดของทุนหรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของ ความสามารถในการหากำไรของสหกรณ์อยู่ในอัตราเปอร์เซ็นต์สูงหรือต่ำ การที่อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงหรือต่ำจะชี้ให้เห็นว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เห็นถึงประสิทธิภาพในการหาผลตอบแทนจากเงินทุนของสหกรณ์เอง ว่าได้มากน้อยเพียงใด เขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \text{ ต่อ ร้อยละ}$$

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ตั้งแต่ปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนเฉลี่ยในรอบ 5 ปี มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 13.35 โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนมากที่สุด เท่ากับ ร้อยละ 17.29 รองลงมาคือ ในปีการเงิน 2538 เท่ากับ ร้อยละ 17.21 สำหรับปีการเงินที่มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุนต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี คือ ปีการเงิน 2541 เท่ากับ ร้อยละ 6.44 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนลงทุน ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ¹ (บาท)	ทุนของสหกรณ์ ² ถัวเฉลี่ย(บาท)	อัตราผลตอบแทนต่อ ³ ส่วนลงทุน(ร้อยละ)
2537	5,143,208.63	46,616,038.44	11.03
2538	8,822,491.13	51,274,405.28	17.21
2539	8,622,802.65	58,324,870.91	14.78
2540	11,345,788.41	65,628,425.14	17.29
2541	4,680,869.58	72,701,129.79	6.44
เฉลี่ย	7,723,032.08	58,908,973.91	13.35

หมายเหตุ¹ บกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

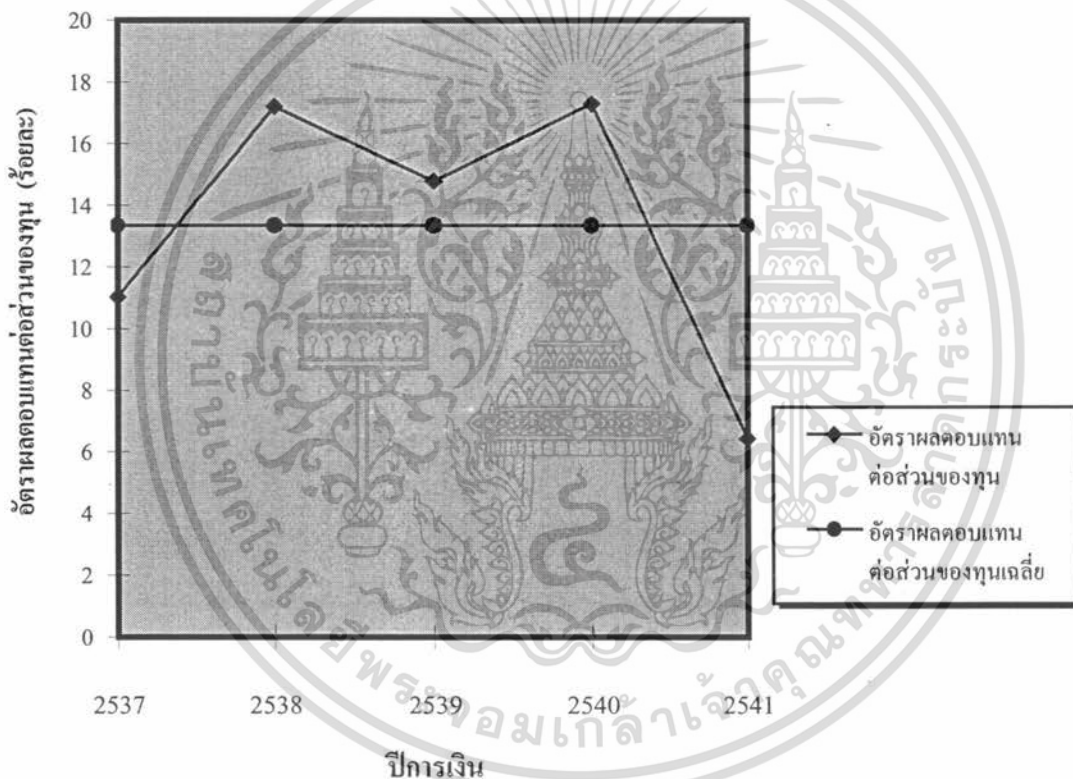
² บดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

³ จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการคำนวณสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในช่วงปีการเงิน 2537-2540 สหกรณ์มีกำไรสุทธิในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีความสามารถในการหากำไรต่อส่วนของทุนมากที่สุดในรอบ 5 ปี แต่มาในปีการเงิน 2541 พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนมีค่าลดลงมากถึง ร้อยละ 10.85 ทั้งนี้เนื่องจากสหกรณ์มีปริมาณกำไรสุทธิต่ำ ในขณะที่ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ยมีปริมาณสูงขึ้น แสดงว่าในปีดังกล่าวสหกรณ์มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง จึงทำให้สหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลง (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนเฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541

ที่มา: (จากการคำนวณ)

3. อัตรากำไรสุทธิ เป็นอัตราส่วนระหว่างกำไรสุทธิต่อยอดขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาปีบัญชีที่ผ่านมา สหกรณ์สามารถหากำไรสุทธิได้ร้อยละเท่าใดของยอดขาย ถ้ายอดขายไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง แต่อัตรากำไรสุทธิลดลงตลอดระยะเวลาเดียวกัน จะสรุป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ว่า อาจเกิดจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้นเมื่อเทียบกับยอดขายแล้ว จึงควรพิจารณาค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน อัตรากำไรสุทธิเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิประจำปี}}{\text{รายได้ทั้งสิ้น}} \quad \text{ต่อ ร้อยละ}$$

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนกำไรสุทธิของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 ได้ผลดังนี้ คือ อัตราส่วนกำไรสุทธิเฉลี่ยทั้ง 5 ปี มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 69.64 โดยในปีการเงิน 2540 มีอัตราส่วนกำไรสุทธิมากที่สุดในรอบ 5 ปี เท่ากับ ร้อยละ 86.70 รองลงมาคือในปีการเงิน 2538 เท่ากับ ร้อยละ 73.69 และในปีการเงิน 2537 มีอัตราส่วนกำไรสุทธิน้อยที่สุดเท่ากับ ร้อยละ 58.21 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 อัตราส่วนกำไรสุทธิ ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ¹ (บาท)	รายได้จากการ ขายหรือบริการ(บาท)	อัตราส่วนกำไรสุทธิ ² (ร้อยละ)
2537	5,143,208.63	8,835,770.40	58.21
2538	8,822,491.13	11,972,196.47	73.69
2539	8,622,802.65	13,595,900.79	63.42
2540	11,345,788.41	13,086,014.39	86.70
2541	4,680,869.58	7,075,718.92	66.15
เฉลี่ย	7,723,032.08	10,913,120.19	69.64

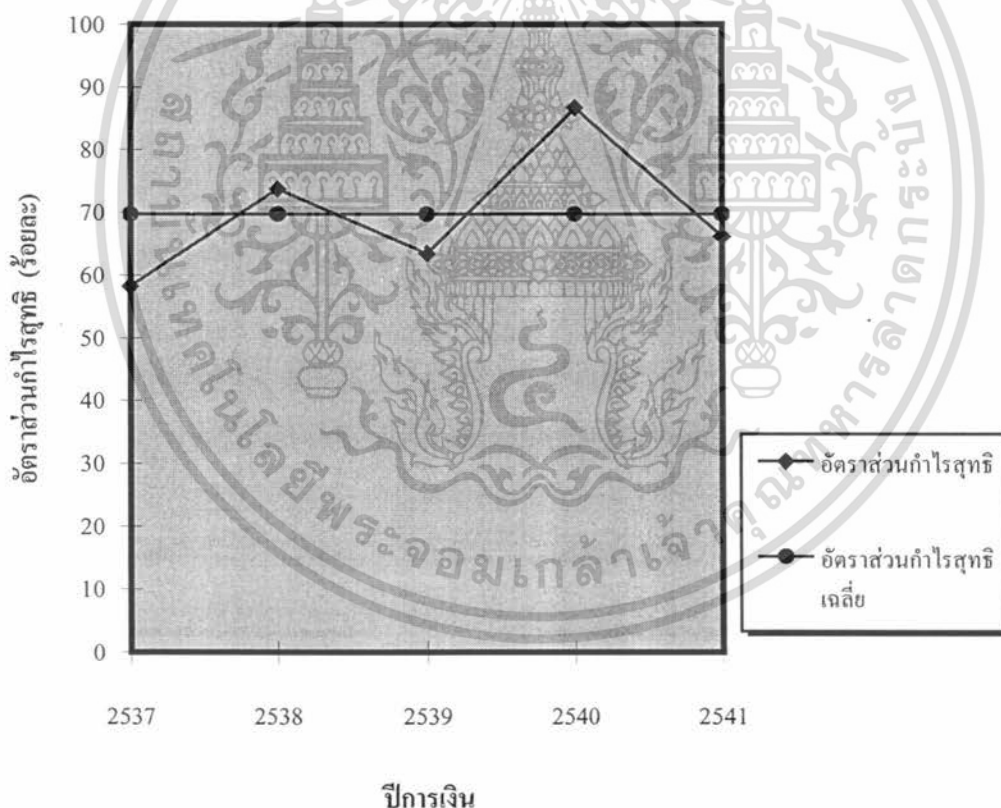
หมายเหตุ¹ งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการคำนวณวิเคราะห์ได้ว่า ในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีผลตอบแทนต่อยอดขาย สูงที่สุดในรอบ 5 ปี ทั้งนี้เป็นเพราะสหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้นที่เกิดจากการดำเนินงานมากที่สุด เท่ากับ 18,751,104.56 บาท เมื่อหักรายจ่ายทั้งสิ้นแล้วจึงมีกำไรสุทธิมาก (ตารางที่ 6) ในขณะที่ปีการเงิน 2541 นั้น อัตราส่วนกำไรสุทธิที่คำนวณได้กลับมีค่าลดลงจากปีการเงิน 2540 มากถึง ร้อยละ 20.55 เมื่อพิจารณาทั้งรายได้และรายจ่ายของสหกรณ์ การที่ปีการเงินดังกล่าวมีกำไรสุทธิลดลงมาก เป็นเพราะสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเข้ามา ในส่วนของธุรกิจการให้สินเชื่อ ขณะที่ปีการเงิน 2540 นั้น ไม่มีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ อีกทั้งรายได้จากการขายหรือบริการก็ลดลงมาก เมื่อเทียบกับปีการเงินอื่น ๆ จึงทำให้สหกรณ์มีอัตราส่วนกำไรสุทธิต่ำลงด้วย (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 อัตราส่วนกำไรสุทธิ และ อัตราส่วนกำไรสุทธิเฉลี่ย ปีการเงิน 2537-2541

ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์แนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน

การศึกษาถึงแนวโน้มของมูลค่าทางการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์ ทุนการดำเนินงาน รายได้ รายจ่าย กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ซึ่งจะใช้การพยากรณ์หาค่าแนวโน้มแบบถดถอยอย่างง่าย วิเคราะห์หาค่าแนวโน้มของผลการดำเนินงานและใช้วิธีวิเคราะห์แบบกำลังสองน้อยที่สุดในการหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร โดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปของตารางและกราฟ

การวิเคราะห์แนวโน้มสินทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541

โดยที่ $Y = a + bT$
 $Y =$ ค่าแนวโน้มของสินทรัพย์
 $a =$ ค่าคงที่ของสินทรัพย์
 $b =$ ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา
 $T =$ จำนวนปี

ผลการคำนวณที่ได้คือ
 $a = 119,418,561.93$
 $b = 21,253,737.91$

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ
 $Y = 119,418,561.93 + 21,253,737.91 (T)$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ
 adjusted $R^2 = 0.237$ $t\text{-value} = 1.497$ $Sigt = 0.231$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะค่า b เป็นบวก หรืออีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของสินทรัพย์ จากสมการมีค่าเท่ากับ 119,418,561.93 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์ จะทำให้สหกรณ์มีสินทรัพย์ 119,418,561.93 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้สินทรัพย์ของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีๆ ละ 21,253,737.91 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี จะทำให้สินทรัพย์ของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 21,253,737.91 บาท ในทิศทางเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่า adjusted R² ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.237 แสดงว่าร้อยละ 23.7 ของการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลาและร้อยละ 76.3 ของการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากสมการเท่ากับ 1.497 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.231 แสดงให้เห็นว่าเวลาไม่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์

แนวโน้มสินทรัพย์ของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 13) โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ 183,179,775.66 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีสินทรัพย์ทั้งสิ้น 208,082,344.59 บาท นั้นแสดงให้เห็นว่า สินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด อาจถูกควบคุมด้วยปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลต่อสินทรัพย์จึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มสินทรัพย์ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้ แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 9)

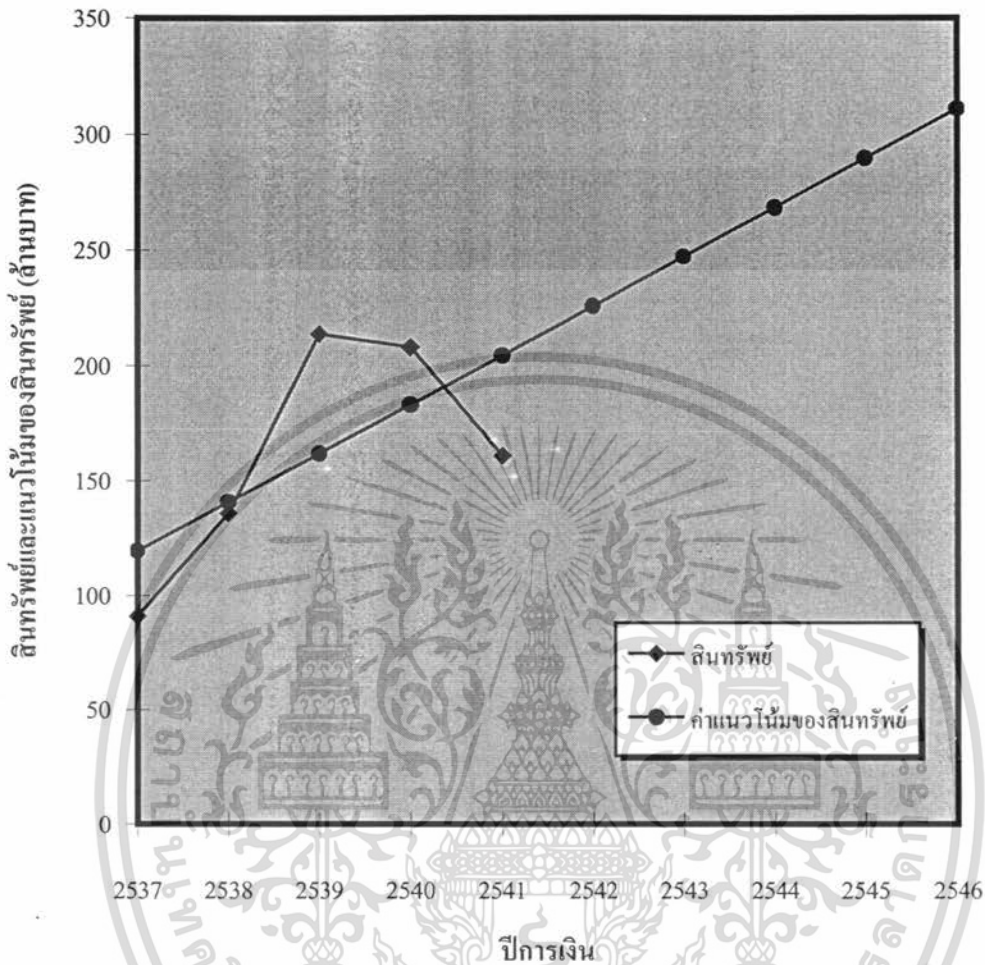
ตารางที่ 13 ค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546

ปีการเงิน	สินทรัพย์ทั้งสิ้น ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ ² (บาท)
2537	90,847,846.55	0	119,418,561.93
2538	135,816,781.93	1	140,672,299.84
2539	213,899,460.94	2	161,926,037.75
2540	208,082,344.59	3	183,179,775.66
2541	160,983,754.78	4	204,433,513.57
2542	-	5	225,687,251.48
2543	-	6	246,940,989.39
2544	-	7	268,194,727.30
2545	-	8	289,448,465.21
2546	-	9	310,702,203.12

หมายเหตุ¹ บดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 9 ค่าจริงของหุ้นทรัพย์ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์แนวโน้มของหุ้นทรัพย์ ปีการเงิน 2542-2546

ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์แนวโน้มของสหกรณ์ ปีการเงิน 2537-2541

$$Y = a + bT$$

โดยที่ Y = ค่าแนวโน้มของทุนสหกรณ์

a = ค่าคงที่ของทุนสหกรณ์

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา

T = จำนวนปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$a = 47,853,657.89$$

$$b = 7,109,978.96$$

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ

$$Y = 47,853,657.89 + 7,109,978.96 (T)$$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ

$$\text{adjusted } R^2 = 0.997 \quad t\text{-value} = 37.889 \quad \text{Sig}t = 0.000$$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่าทุนของสหกรณ์มีแนวโน้ม เพราะค่า b เป็นบวก หรืออีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของทุนสหกรณ์ จากสมการมีค่าเท่ากับ 47,853,657.89 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์ จะทำให้สหกรณ์มีทุน 47,853,657.89 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ละ 7,109,978.96 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี จะทำให้ทุนของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 7,109,978.96 บาท ในทิศทางเดียวกัน

ค่า adjusted R^2 ที่ได้จากการเท่ากับ 0.997 แสดงว่าร้อยละ 99.7 ของการเปลี่ยนแปลงทุนสหกรณ์ สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลาและร้อยละ 0.3 ของการเปลี่ยนแปลงของทุนเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากการเท่ากับ 37.889 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.000 แสดงให้เห็นว่าเวลามีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของทุนสหกรณ์

แนวโน้มทุนของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 14) โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีทุนทั้งสิ้น 69,183,594.77 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีทุนทั้งสิ้น 68,839,841.38 บาท นั้นแสดงให้เห็นว่า เวลามีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทุนของสหกรณ์ การเกษตรสารภี จำกัด จึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้สูงกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้ แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 10)

ตารางที่ 14 ค่าแนวโน้มของทุน ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546

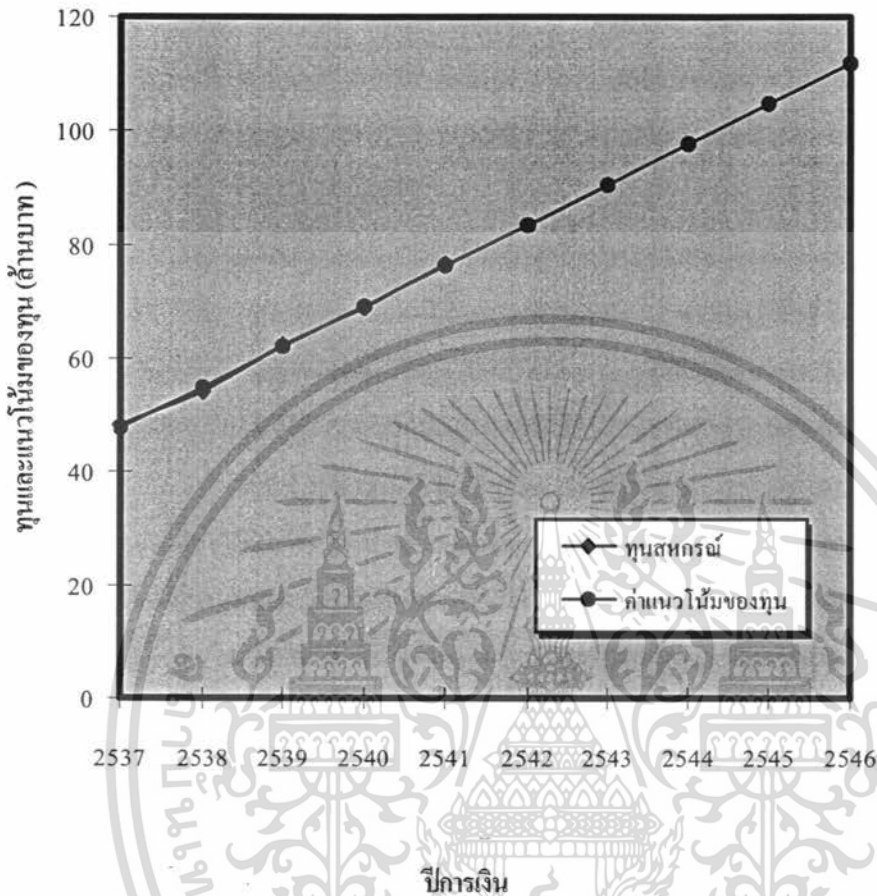
ปีการเงิน	ทุนทั้งสิ้น ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของทุน ² (บาท)
2537	48,316,077.65	0	47,853,657.89
2538	54,232,732.91	1	54,963,636.85
2539	62,417,008.90	2	62,073,615.81
2540	68,839,841.38	3	69,183,594.77
2541	76,562,418.20	4	76,293,573.73
2542	-	5	83,403,552.69
2543	-	6	90,513,531.65
2544	-	7	97,623,510.61
2545	-	8	104,733,489.57
2546	-	9	111,843,468.53

หมายเหตุ¹ บคูลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 ค่าจริงของทุน ปีการเงิน 2537-2541 และ ค่าพยากรณ์แนวโน้มของทุน ปีการเงิน 2542-2546

การวิเคราะห์แนวโน้มหนี้สิน ปีการเงิน 2537-2541

$$Y = a + bT$$

โดยที่ Y = ค่าแนวโน้มของหนี้สิน

a = ค่าคงที่ของหนี้สิน

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา

T = จำนวนปี

ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$a = 71,564,904.04$$

$$b = 14,143,758.96$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ

$$Y = 71,564,904.04 + 14,143,758.96 (T)$$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ

$$\text{adjusted } R^2 = 0.003 \quad t\text{-value} = 0.994 \quad \text{Sig } t = 0.393$$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่าหนี้สินของสหกรณ์มีแนวโน้ม เพราะค่า b เป็นบวก หรือ อีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของหนี้สิน จากสมการมีค่าเท่ากับ 71,564,904.04 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์ จะทำให้สหกรณ์มีหนี้สิน 71,564,904.04 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้หนี้สินของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ละ 14,143,758.96 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี จะทำให้หนี้สินของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 14,143,758.96 บาท ในทิศทางเดียวกัน

ค่า adjusted R^2 ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.003 แสดงว่าร้อยละ 0.3 ของการเปลี่ยนแปลงหนี้สิน สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลาและร้อยละ 99.7 ของการเปลี่ยนแปลงของหนี้สินเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.994 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.393 แสดงให้เห็นว่าเวลาไม่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของหนี้สิน

แนวโน้มหนี้สินของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 15) โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของหนี้สิน 113,996,180.92 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีหนี้สินทั้งสิ้น 139,242,503.21 บาท นั่นแสดงให้เห็นว่า หนี้สินของสหกรณ์ การเกษตรสารภี จำกัด อาจถูกควบคุมด้วยปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลต่อหนี้สินจึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มหนี้สินของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้ แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 11)

ตารางที่ 15 ค่าแนวโน้มของหนี้สิน ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546

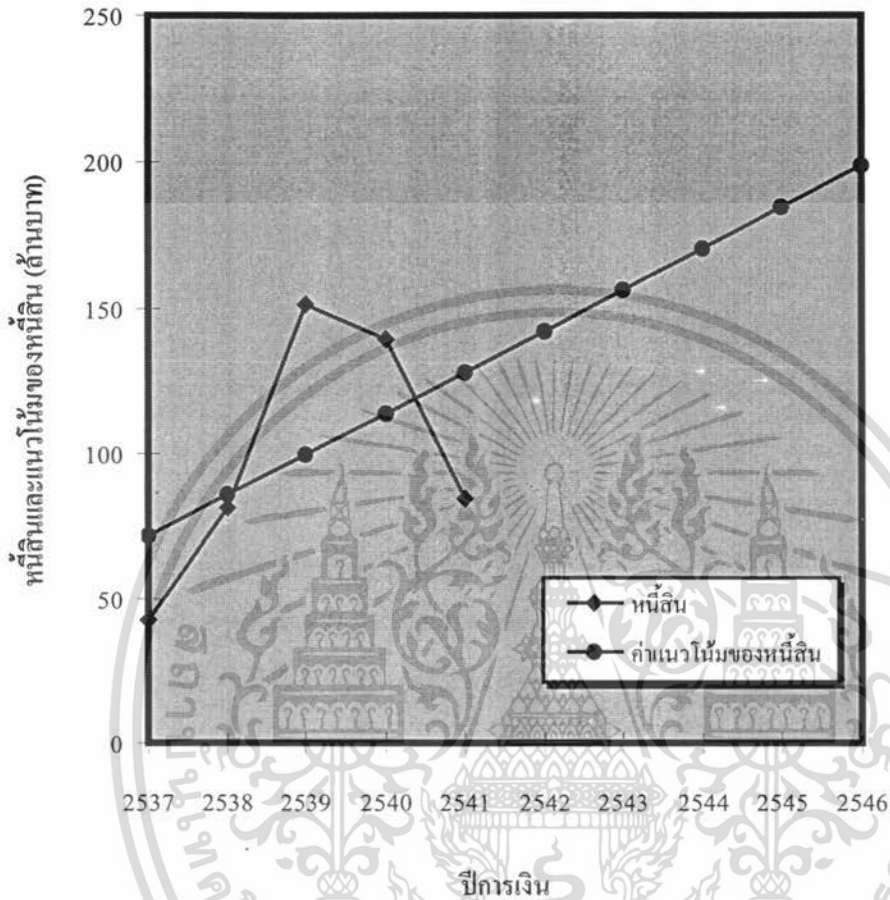
ปีการเงิน	หนี้สินทั้งสิ้น ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของหนี้สิน ² (บาท)
2537	42,531,768.90	0	71,564,904.04
2538	81,584,049.02	1	85,708,663.00
2539	151,482,452.04	2	99,852,421.96
2540	139,242,503.21	3	113,996,180.92
2541	84,421,336.58	4	128,139,939.88
2542	-	5	142,283,698.80
2543	-	6	156,427,457.80
2544	-	7	170,571,216.76
2545	-	8	184,714,975.72
2546	-	9	198,858,734.68

หมายเหตุ¹ งบดุลของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 ค่าจริงของหนีสั้น ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์แนวโน้มของหนีสั้น ปีการเงิน 2542-2546

ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์แนวโน้มรายได้ ปีการเงิน 2537-2541

$$Y = a + bT$$

โดยที่ Y = ค่าแนวโน้มของรายได้

a = ค่าคงที่ของรายได้

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา

T = จำนวนปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$a = 11,910,550.95$$

$$b = 916,730.48$$

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ

$$Y = 11,910,550.95 + 916,730.48(T)$$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ

$$\text{adjusted } R^2 = 0.106 \quad t\text{-value} = 0.786 \quad \text{Sig } t = 0.489$$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่ารายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้ม เพราะค่า b เป็นบวก หรือ อีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของรายได้ จากสมการมีค่าเท่ากับ 11,910,550.95 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์ จะทำให้สหกรณ์มีรายได้ 11,910,550.95 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้รายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ละ 916,730.48 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี จะทำให้รายได้ของสหกรณ์มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 916,730.48 บาท ในทิศทางเดียวกัน

ค่า adjusted R^2 ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.106 แสดงว่าร้อยละ 10.6 ของการเปลี่ยนแปลงของรายได้ สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลา และร้อยละ 89.4 ของการเปลี่ยนแปลงของรายได้เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.786 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.489 แสดงให้เห็นว่าเวลาไม่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของรายได้

แนวโน้มรายได้ของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 16) โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของรายได้ 14,660,742.39 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีรายได้ทั้งสิ้น 18,751,104.56 บาท นั้นแสดงให้เห็นว่า รายได้ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด อาจถูกควบคุมด้วยปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลต่อรายได้จึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มรายได้ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้ แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 12)

ตารางที่ 16 ค่าแนวโน้มของรายได้ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546

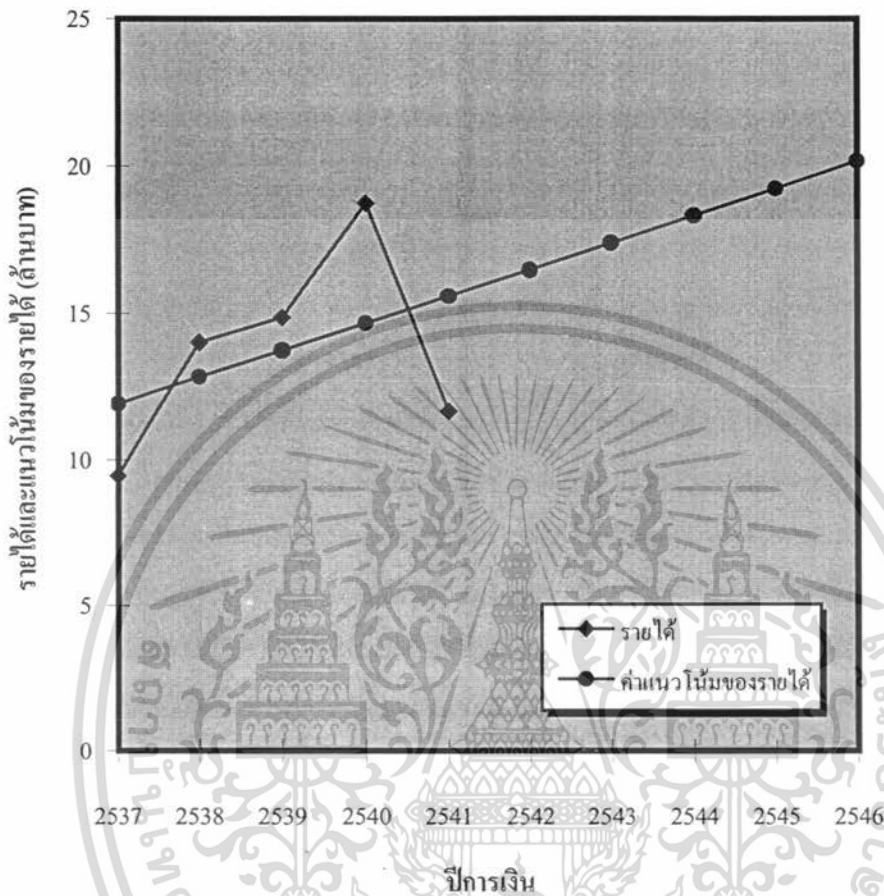
ปีการเงิน	รายได้ทั้งสิ้น ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของรายได้ ² (บาท)
2537	9,443,532.81	0	11,910,550.95
2538	14,007,338.55	1	12,827,281.43
2539	14,862,781.43	2	13,744,011.91
2540	18,751,104.56	3	14,660,742.39
2541	11,655,302.21	4	15,577,472.87
2542		5	16,494,203.35
2543		6	17,410,933.83
2544		7	18,327,664.31
2545		8	19,244,394.79
2546		9	20,161,125.27

หมายเหตุ¹ งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 12 ค่าจริงของรายได้ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์แนวโน้มของรายได้ ปีการเงิน 2542-2546

ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์แนวโน้มรายจ่าย ปีการเงิน 2537-2541

$$Y = a + bT$$

โดยที่ Y = ค่าแนวโน้มของรายจ่าย

a = ค่าคงที่ของรายจ่าย

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา

T = จำนวนปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$a = 4,507,242.71$$

$$b = 756,868.56$$

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ

$$Y = 4,507,242.71 + 756,868.56(T)$$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ

$$\text{adjusted } R^2 = 0.836 \quad t\text{-value} = 4.621 \quad \text{Sig}t = 0.019$$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่ารายจ่ายของสหกรณ์มีแนวโน้ม เพราะค่า b เป็นบวก หรือ อีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของรายจ่าย จากสมการมีค่าเท่ากับ 4,507,242.71 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์ จะทำให้สหกรณ์มีรายจ่าย 4,507,242.71 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้รายจ่ายของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ละ 756,868.56 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี จะทำให้รายจ่ายของสหกรณ์ มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 756,868.56 บาท ในทิศทางเดียวกัน

ค่า adjusted R^2 ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.836 แสดงว่าร้อยละ 83.6 ของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่าย สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลา และร้อยละ 16.4 ของการเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากสมการเท่ากับ 4.621 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.019 แสดงให้เห็นว่าเวลามีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของรายจ่าย

แนวโน้มรายจ่ายของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 17) โดยในปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของรายจ่าย 7,534,716.95 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีรายจ่ายทั้งสิ้น 6,974,432.63 บาท นั้นแสดงให้เห็นว่า รายจ่ายของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ไม่ได้ถูกควบคุมด้วยปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลต่อรายจ่ายจึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้สูงกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มรายจ่ายของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 13)

ตารางที่ 17 ค่าแนวโน้มของรายจ่าย ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ปีการเงิน 2542-2546

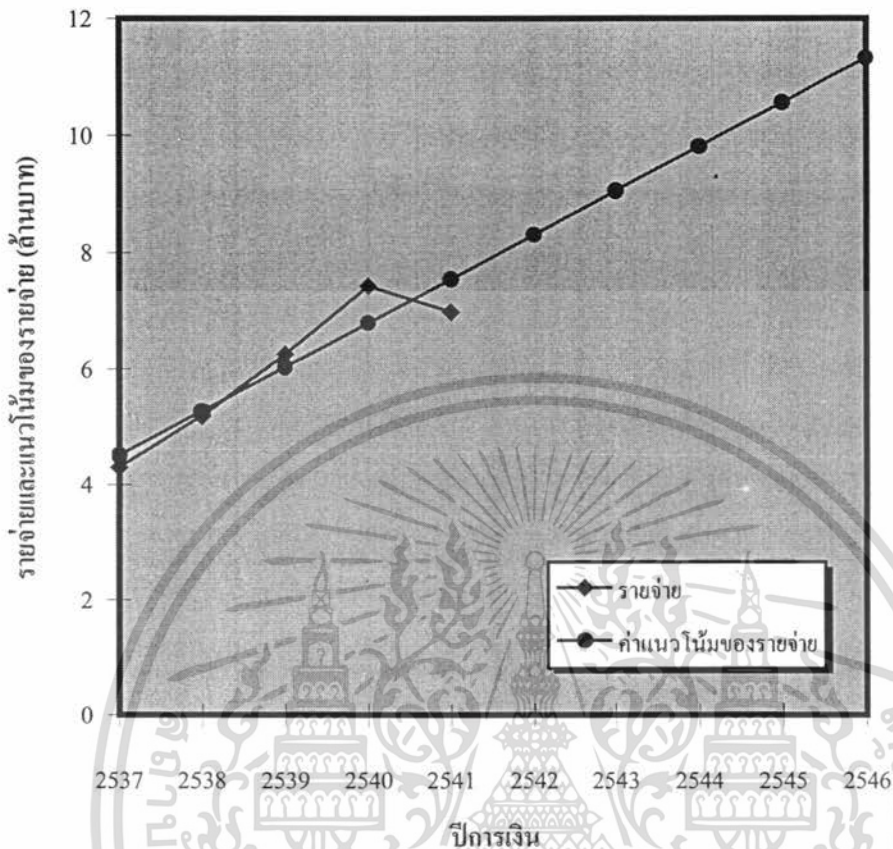
ปีการเงิน	รายจ่ายทั้งสิ้น ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของรายจ่าย ² (บาท)
2537	4,300,324.18	0	4,507,242.71
2538	5,184,847.42	1	5,264,111.27
2539	6,239,978.78	2	6,020,979.83
2540	7,405,316.15	3	6,777,848.39
2541	6,974,432.63	4	7,534,716.95
2542	-	5	8,291,585.51
2543	-	6	9,048,454.07
2544	-	7	9,805,322.63
2545	-	8	10,562,191.19
2546	-	9	11,319,059.75

หมายเหตุ¹ งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 13 ค่าจริงของรายจ่าย ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์แนวโน้มของรายจ่าย ปีการเงิน 2542-2546
ที่มา: (จากการคำนวณ)

การวิเคราะห์แนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ประจำปี 2537-2541

$$Y = a + bT$$

โดยที่ Y = ค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

a = ค่าคงที่ของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

b = ค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา

T = จำนวนปี

ผลการคำนวณที่ได้คือ

$$a = 7,403,308.24$$

$$b = 159,861.92$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดังนั้นสมการหาค่าแนวโน้มคือ

$$Y = 7,403,308.24 + 159,861.92 (T)$$

ค่าทดสอบที่ได้จากการคำนวณ

$$\text{adjusted } R^2 = 0.322 \quad t\text{-value} = 0.158 \quad \text{Sig } t = 0.885$$

จากรูปแบบของสมการแสดงว่ากำไร (ขาดทุน) สุทธิของสหกรณ์ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะค่า b เป็นบวก หรืออีกนัยหนึ่งค่าสัมประสิทธิ์ของเวลา (T) มีค่าเป็นบวก

ค่า a คือค่าคงที่ของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ จากสมการมีค่าเท่ากับ 7,403,308.24 หมายความว่า ถ้ากำหนดเวลาเริ่มแรกของการพยากรณ์เป็นศูนย์จะทำให้สหกรณ์มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิ 7,403,308.24 บาท แต่ค่าของเวลา (T) เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้กำไร (ขาดทุน) สุทธิของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ละ 159,861.92 บาท จากสมการเมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป 1 ปี สหกรณ์มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นมูลค่า 159,861.92 บาท ในทิศทางเดียวกัน

ค่า adjusted R^2 ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.322 แสดงว่าร้อยละ 32.2 ของการเปลี่ยนแปลงกำไร (ขาดทุน) สุทธิ สามารถอธิบายได้จากการเปลี่ยนแปลงของเวลา และร้อยละ 67.8 ของการเปลี่ยนแปลงของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ เกิดจากปัจจัยอื่น ๆ

ค่าทดสอบทางสถิติ (t-value) ที่ได้จากสมการเท่ากับ 0.158 ซึ่งมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เท่ากับ 0.885 แสดงให้เห็นว่าเวลาไม่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ

แนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิของสหกรณ์จะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี (ตารางที่ 18) โดยในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ 7,882,894.00 บาท แต่สภาพความเป็นจริงจากการดำเนินงานของสหกรณ์มีกำไร (ขาดทุน) สุทธิทั้งสิ้น 11,345,788.41 บาท นั้นแสดงให้เห็นว่ากำไร (ขาดทุน) สุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด อาจถูกควบคุมด้วยปัจจัยหรืออิทธิพลอื่น ๆ ที่มีผลต่อกำไร (ขาดทุน) สุทธิ จึงทำให้ค่าแนวโน้มที่ได้ต่ำกว่าความเป็นจริง และค่าแนวโน้มกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ที่คำนวณได้นี้ แสดงให้เห็นว่า มีแนวโน้มในทางที่เพิ่มขึ้น (ภาพที่ 14)

ตารางที่ 18 ค่าแนวโน้มของกำไร(ขาดทุน)สุทธิ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์ ปีการเงิน 2542-2546

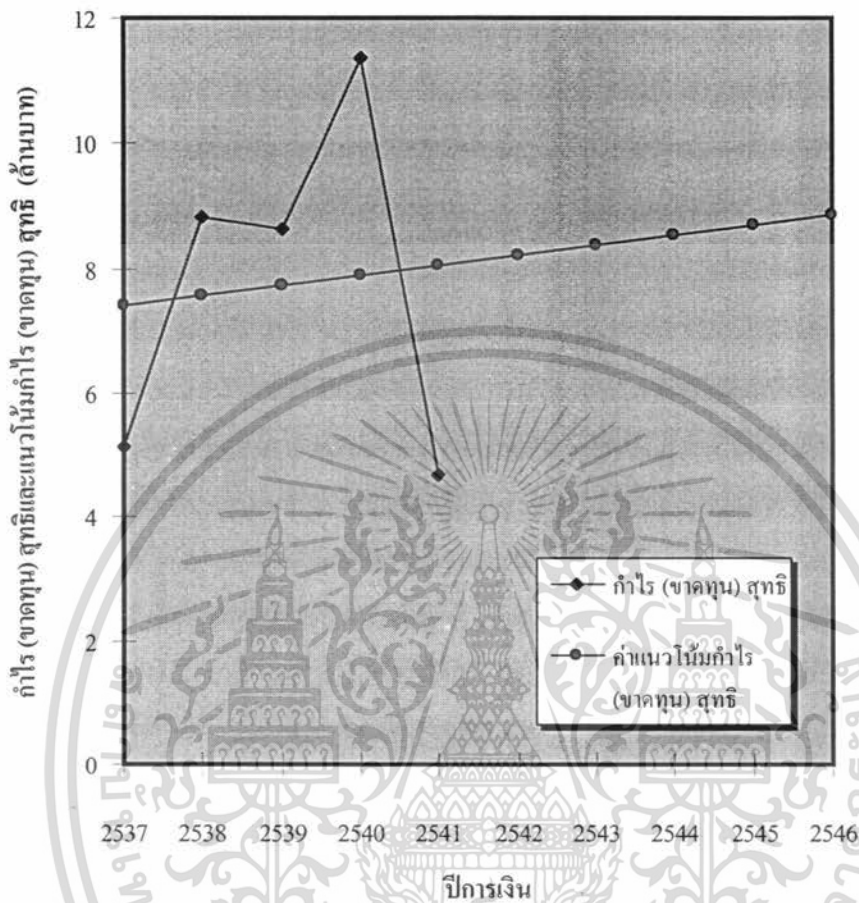
ปีการเงิน	กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ¹ (บาท)	จำนวนปี	ค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิ ² (บาท)
2537	5,143,208.63	0	7,403,308.24
2538	8,822,491.13	1	7,563,170.16
2539	8,622,802.65	2	7,723,032.08
2540	11,345,788.41	3	7,882,894.00
2541	4,680,869.58	4	8,042,755.92
2542	-	5	8,202,617.84
2543	-	6	8,362,479.76
2544	-	7	8,522,341.68
2545	-	8	8,682,203.60
2546	-	9	8,842,065.52

หมายเหตุ¹ บกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, ปีการเงิน 2537-2541

² จากการคำนวณ

ที่มา: (สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด, 2542)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 14 ค่าจริงของทองคำ (ขาดทุน) สุทธิ ปีการเงิน 2537-2541 และค่าพยากรณ์แนวใหม่ของทองคำ (ขาดทุน) สุทธิ ปีการเงิน 2542-2546
ที่มา: (จากการคำนวณ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 19 อัตราส่วนทางการเงินต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ปีการเงิน 2537-2541

ปีการเงิน	อัตราส่วนทุน หมุนเวียน	อัตราส่วนหนี้สิน ทั้งสิ้นต่อทุน	อัตราส่วนหนี้สิน ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น	อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	อัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของทุน (ร้อยละ)	อัตรากำไรสุทธิ (ร้อยละ)
2537	2.07	0.88	10.53	6.13	11.03	58.21
2538	1.63	1.50	10.56	7.78	17.21	73.69
2539	1.34	2.43	7.78	4.93	14.78	63.42
2540	1.41	2.02	6.20	5.38	17.29	86.70
2541	1.80	1.10	3.83	2.54	6.44	66.15
เฉลี่ย	1.65	1.59	7.78	5.35	13.35	69.64

ที่มา: (จากผลการคำนวณ)

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ดำเนินงานด้านธุรกิจการให้สินเชื่อ และ ธุรกิจด้านการตลาดเป็นหลัก เพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิก โดยสหกรณ์จะเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญในการประกอบอาชีพของเกษตรกร และยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกสหกรณ์ให้ดีขึ้น นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ความช่วยเหลือทางด้านการตลาด การพัฒนาบุคคลทางการศึกษา รวมถึงการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก จากการศึกษาผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ในครั้งนี้ มุ่งหวังที่จะเสนอผลการดำเนินงานและปัญหาต่าง ๆ ที่สหกรณ์ประสบอยู่ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางหนึ่งในการวิเคราะห์ระบบธุรกิจสหกรณ์ พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ด้วยอัตราส่วนทางการเงิน สามารถประเมินผลความสามารถของการบริหารเงินทุนของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2537-2541 โดยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ในปีการเงิน 2537 สหกรณ์มีความคล่องตัวทางการเงินมากที่สุดในรอบ 5 ปี แสดงว่า มีการจัดการสินทรัพย์หมุนเวียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีสินทรัพย์ที่คาดว่าจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดในปัจจุบัน ได้สูงกว่าหนี้สินระยะสั้นที่ครบกำหนดต้องชำระ ส่วนในปีการเงิน 2538 และ 2539 สหกรณ์มีการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากขึ้น ทำให้อัตราส่วนทุนหมุนเวียนลดต่ำลง ถ้ามีการจัดการทางการเงินผิดพลาด สหกรณ์ก็อาจประสบปัญหาการขาดสภาพคล่องได้

2. อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ในปีการเงิน 2537 สหกรณ์มีอัตราส่วนการเป็นหนี้ต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี แสดงว่า สหกรณ์มีส่วนที่เป็นหนี้สินต่ำ แต่จะมีในส่วนที่เป็นทุนของสหกรณ์มาก ทำให้ผู้ให้สินเชื่อรู้สึกปลอดภัยในการที่จะให้เงินกู้ต่อสหกรณ์ ส่วนในปีการเงิน 2539 สหกรณ์มีการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้นจากปีก่อน ในขณะที่ทุนของสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนัก ทำให้อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนเพิ่มสูงขึ้นมาก สหกรณ์อาจจะประสบปัญหาการขาดทุนได้ง่าย

3. อัตราส่วนประสิทธิภาพ สหกรณ์ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน โดยตั้งแต่ปีการเงิน 2539-2541 สหกรณ์มีอัตรากาไรสุทธิของสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำลงโดยตลอด ทั้งนี้เนื่องจาก สหกรณ์มีรายได้จากการขายหรือบริการลดต่ำลงทุกปี โดยเฉพาะในปีการเงิน 2541 รายได้จากการขายหรือบริการของสหกรณ์ มีมูลค่าน้อยมาก ทำให้อัตรากาไรสุทธิของสินทรัพย์ทั้งสิ้นต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี ส่วนในปีการเงิน 2538 สหกรณ์มีอัตรากาไรสุทธิของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปีการเงินอื่น ๆ

4. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ในปีการเงิน 2538 มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของสหกรณ์สูงที่สุดในรอบ 5 ปี เมื่อเทียบกับสินทรัพย์ทั้งสิ้นเป็นร้อยละ แสดงว่า สหกรณ์มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี และปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลงมาก ในขณะที่ปริมาณของสินทรัพย์ทั้งสิ้นเพิ่มขึ้น จึงทำให้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ในปีการเงินนี้ต่ำที่สุด

5. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงที่สุดในปีการเงิน 2540 และเนื่องจากในปีการเงิน 2541 สหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลงมากจากปีก่อน ในขณะที่ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ยมีปริมาณเพิ่มขึ้นโดยตลอด ส่งผลให้ในปีการเงินดังกล่าว มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี

6. อัตรากำไรสุทธิ ในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีผลตอบแทนต่อยอดขายสูงที่สุดในรอบ 5 ปี เมื่อเทียบกับปีการเงิน 2537 จะเห็นได้ว่า อัตรากำไรสุทธิมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น และมีอัตรากำไรสุทธิลดต่ำลงในปีการเงิน 2541 แสดงว่า สหกรณ์มีรายได้จากการขายหรือบริการเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่ในขณะเดียวกันสหกรณ์ก็มีต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานค่อนข้างสูง ทำให้ สหกรณ์มีกำไรสุทธิต่ำ

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 วิธี ดังกล่าว สามารถสรุปและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขการวางแผนบริหารทางการเงินในปีต่อไปได้ โดยอ้างอิงผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในแต่ละปี ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ ในปีการเงิน 2537-2538 สหกรณ์ มีความคล่องตัวทางการเงินดี แสดงให้เห็นว่า ในระหว่าง ปีการเงิน 2537-2541 ปีการเงินดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุนมากที่สุด และมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ที่สูงเมื่อเทียบกับปีการเงินอื่น ๆ ในปีการเงิน 2539 สหกรณ์มีสภาพคล่องทางการเงินต่ำที่สุดในรอบ 5 ปี เนื่องจากมีการเพิ่มหนี้สินในปริมาณที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับปีอื่น ๆ อีกทั้งสหกรณ์อาจประสบกับปัญหาการขาดทุนได้ง่าย เพราะจะต้องรับภาระในรูปของดอกเบี้ยจำนวนมาก ส่วนในปีการเงิน 2540 สหกรณ์มีผลกำไรที่ได้จากการใช้เงินทุนของสหกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดในรอบ 5 ปี อีกทั้ง สหกรณ์มีกำไรสุทธิมากขึ้น ในขณะที่รายได้จากการขายหรือบริการไม่ค่อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปลี่ยนแปลงมากนัก ทำให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ดีขึ้นกว่าปีการเงิน 2539 และสำหรับปีการเงินสุดท้าย คือ ปีการเงิน 2541 จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินทั้ง 6 วิธี จะเห็นว่าในปีการเงิน 2541 นี้ สหกรณ์ยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารเงินทุน เนื่องจากสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจไม่มากพอกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ ทำให้ได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานทั้งทางด้านสินทรัพย์ และ ทุนของสหกรณ์น้อยที่สุดในรอบปีการเงินที่ผ่านมา

จากการพยากรณ์หาค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ทั้งสิ้น หนี้สินและทุนทั้งสิ้น รวมถึงรายได้รายจ่าย และกำไร (ขาดทุน) สุทธิของสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด โดยใช้ข้อมูลของปีการเงิน 2537-2541 เพื่อหาค่าแนวโน้มของปีการเงิน 2542-2546 ได้ดังนี้

สินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของสินทรัพย์เท่ากับ 225,687,251.48 บาท และปีการเงิน 2546 สหกรณ์มีค่าแนวโน้มของสินทรัพย์ที่ได้เท่ากับ 310,702,203.12 บาท

ทุนทั้งสิ้นของสหกรณ์ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของทุนทั้งสิ้นเท่ากับ 83,403,552.69 บาท และในปีการเงิน 2546 ค่าแนวโน้มของทุนที่ได้เท่ากับ 111,843,468.53 บาท

หนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของหนี้สินทั้งสิ้นเท่ากับ 142,283,698.84 บาท และในปีการเงิน 2546 ค่าแนวโน้มของหนี้สินทั้งสิ้นที่ได้เท่ากับ 198,858,734.68 บาท

รายได้ทั้งสิ้นของสหกรณ์ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของรายได้ทั้งสิ้นเท่ากับ 16,494,203.35 บาท และในปีการเงิน 2546 ค่าแนวโน้มของรายได้ทั้งสิ้นที่ได้เท่ากับ 20,161,125.27 บาท

รายจ่ายทั้งสิ้นของสหกรณ์ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของรายจ่ายทั้งสิ้นเท่ากับ 8,291,585.51 บาท และในปีการเงิน 2546 ค่าแนวโน้มของรายจ่ายทั้งสิ้นที่ได้เท่ากับ 11,319,059.75 บาท

กำไร (ขาดทุน) สุทธิ ปีการเงิน 2542-2546 จะเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งในปีการเงิน 2542 จะมีค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิทั้งสิ้นเท่ากับ 8,202,617.84 บาท และในปีการเงิน 2546 ค่าแนวโน้มของกำไร (ขาดทุน) สุทธิทั้งสิ้นที่ได้เท่ากับ 8,842,065.52 บาท

จากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินและการวิเคราะห์แนวโน้มมูลค่าทางการเงินพอจะสรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานและมีแนวโน้มของการพัฒนาธุรกิจสหกรณ์อยู่ในเกณฑ์ดี แม้ว่าจะมีบางปีการเงินที่ได้รับผลกำไรจากการดำเนินงานไม่มากนัก แต่สหกรณ์ก็ได้พยายามขยายธุรกิจให้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สมาชิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์

1. ด้านบุคลากร

1.1 ปัญหาสมาชิก จากการศึกษาพบว่า สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงทุกปี อีกทั้งยังมีสมาชิกบางรายที่ขาดความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ จึงทำให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์

1.2 ปัญหาเจ้าหน้าที่และพนักงาน เนื่องจากสหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด มีบุคลากรจำนวนน้อยที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการดำเนินงานสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องของความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งนับว่าจำเป็นมากสำหรับการดำเนินงาน ดังนั้น สหกรณ์จึงมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว และเป็นผู้ที่มีความต้องการช่วยเหลือเกษตรกร เข้ามามีบทบาทในการช่วยจัดการงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการดำเนินธุรกิจสหกรณ์

2.1 ปัญหาการมีเงินทุนไม่เพียงพอ เนื่องจากความต้องการสินเชื่อของสมาชิกมีมากกว่าขีดความสามารถที่สหกรณ์จะหาได้

2.2 ในส่วนของธุรกิจด้านการตลาด โดยเฉพาะการจัดการสินค้ามาจำหน่ายและการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก มาทำการแปรรูปเป็นลำไยอบแห้ง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต สหกรณ์ต้องประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตสูง และจำหน่ายได้ในราคาที่ต่ำ อีกทั้งผลผลิตที่รวบรวมได้มีปริมาณมากเกินความต้องการของตลาด ทำให้มีตลาดรองรับไม่เพียงพอ ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจในด้านนี้ต้องหยุดชะงักลง

2.3 ปัญหาด้านรายได้ของสหกรณ์ พบว่า รายได้ของสหกรณ์ส่วนใหญ่ ได้มาจากธุรกิจซื้อซึ่งมีสินค้าเพียงไม่กี่ประเภทที่สามารถจัดหามาจำหน่ายแก่สมาชิกได้ในทุกปี โดยส่วนมากจะเป็นสินค้าประเภท ปุ๋ย เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลการเกษตร ซึ่งในช่วงปีการเงิน 2537-2539 รายได้จากส่วนนี้เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี แต่หลังจากปีการเงิน 2539 เป็นต้นมา กลับมีรายได้ลดลงโดยตลอด ในขณะที่ต้นทุนและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ควรแก้ไขและปรับปรุง เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านบุคลากร

1.1 สหกรณ์ควรชี้แจงและให้คำแนะนำแก่สมาชิก เพื่อให้เข้าใจวิธีการและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของสหกรณ์ พร้อมกับประชาสัมพันธ์ให้ทั้งผู้ที่เป็นสมาชิกรายเดิม และรายใหม่ ได้รับรู้ถึงประโยชน์ของการเป็นสมาชิก ซึ่งจะ เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นได้

1.2 สหกรณ์ควรจัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหาร หรือผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่และพนักงานที่เกี่ยวข้องทุกคน ให้มีความรู้ความสามารถในธุรกิจที่สหกรณ์กระทำอยู่ หรือการส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เช่น การฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์ ด้านการบริหารงานแผนใหม่ เป็นต้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการดำเนินธุรกิจสหกรณ์

2.1 ด้านการมีเงินทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกนั้น สหกรณ์ควรมีการระดมเงินออมจากสมาชิกเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับการขอกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์ หรือ สถาบันทางการเงินต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนสินเชื่อทางการเกษตร เพื่อเพิ่มทุนให้กับธุรกิจด้านการให้สินเชื่อ และสามารถตอบสนองความต้องการเงินกู้ของสมาชิกได้อย่างเพียงพอ

2.2 ปัญหาธุรกิจด้านการตลาด สหกรณ์ต้องมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า เพื่อลดต้นทุนในการแปรรูปผลผลิต ให้สามารถจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น และมีคุณภาพดี นอกจากนี้ ควรมีการติดตามข่าวสารข้อมูลทางการตลาดให้สมาชิกได้รับทราบตามป้ายประกาศของสหกรณ์ เช่น ราคาผลผลิตในช่วงฤดูกาลนี้เป็นเท่าใด พร้อมกับให้คำแนะนำประกอบด้วย

2.3 ด้านรายได้ของสหกรณ์ ควรจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และต้องมีการแนะนำชักชวนสมาชิกให้สนใจหันมาทำธุรกิจกับสหกรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเน้นทั้งธุรกิจซื้อและธุรกิจขายควบคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของสหกรณ์และสมาชิก กล่าวคือ สหกรณ์มีรายได้และกำไรจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้น สมาชิกเองก็สามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลงด้วย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2539. การพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร:
(ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2542. รายงานสรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงานประจำปี 2541
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

ที่ทำการปกครองอำเภอสารภี. 2541. บรรยายสรุปทั่วไปของอำเภอสารภี. เชียงใหม่. (อัดสำเนา)

ประเสริฐ จรรยาสุภาพ. 2540. “การปฏิรูปโครงสร้างใหม่ของสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย”.
หนังสือพิมพ์สหกรณ์. (กรกฎาคม-กันยายน 2540): น. 25-27.

นิรนาม. 2541. “ปัญหาและข้อจำกัดของสหกรณ์การเกษตรในปัจจุบัน” วารสาร ธ.ก.ส. (ธันวาคม 2540-
มีนาคม 2541): น. 42-43.

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด. 2538. รายงานกิจการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี
จำกัด ประจำปี 2537. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด. 2539. รายงานกิจการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี
จำกัด ประจำปี 2538. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด. 2540. รายงานกิจการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี
จำกัด ประจำปี 2539. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด. 2541. รายงานกิจการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี
จำกัด ประจำปี 2540. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

สหกรณ์การเกษตรสารภี จำกัด. 2542. รายงานกิจการและผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรสารภี
จำกัด ประจำปี 2541. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุพิชา เกลิมเกรียงไกร. 2537. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรบางขุนเทียน จำกัด ตั้งแต่ปี 2532-2536. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุนารี ฅ นคร. 2542. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ช.ก.ส. นนทบุรี จำกัด ระหว่างปีการเงิน 2536-2540. กรุงเทพมหานคร: ปัญหาพิเศษปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้